UNIVERSITATEA DE STAT DIN MOLDOVA

Cu titlu de manuscris
CZU: 331.105.44:316.42(043.3)

NICOLAESCU IRINA

STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII: IMPLICAȚII PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

562.03 – PROBLEME ȘI STRATEGII ALE DEZVOLTĂRII GLOBALE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Chișinău, 2024

Teză a fost elaborată în cadrul Departamentului Relații Internaționale al Universității de Stat din Moldova

Conducător științific:
TEOSA Valentina, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar

Referenți oficiali:
1. **BÎRCA Alic,** doctor habilitat în științe economice, profesor universitar;
2. **PÎRȚAC Grigore,** doctor în științe politice, conferențiar universitar.

Componența Consiliului științific specializat:
1. **VARZARI Pantelimon,** *președinte*, doctor habilitat în științe politice, profesor universitar;
2. **ROTARU Veronica,** *secretar științific*, doctor în științe politice, conferențiar universitar;
3. **VASILESCU Grigore**, doctor habilitat în filosofie, profesor universitar;
4. **STAN Valentina**, doctor în științe politice, conferențiar universitar;
5. **RUSANDU Ion**, doctor în filosofie, conferențiar cercetător;
6. **BOIȘTEANU Eduard**, doctor habilitat în drept, conferențiar universitar.

Susținerea va avea loc în data de 26 septembrie 2024, ora 14:00, în cadrul ședinței Consiliului științific specializat D 562.03-24-98 la Universitatea de Stat din Moldova, str. A. Mateevici, 60, blocul IV, s. 222.

Teza de doctor și rezumatul pot fi consultate la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, la Biblioteca științifică a Universității de Stat din Moldova și pe pagina web a ANACEC (www.anacec.md).

Rezumatul a fost expediat la 24 august 2024.

Secretar științific al Consiliului științific specializat
ROTARU Veronica,
doctor în științe politice, conferențiar universitar

Conducător științific
TEOSA Valentina,
doctor habilitat în științe politice, profesor universitar

Autor
NICOLAESCU Irina

© Nicolaescu Irina, 2024

CUPRINS

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII 4

CONȚINUTUL TEZEI..... 9

CONCLUZII GENERALE ŞI RECOMANDĂRI..... 25

BIBLIOGRAFIE 28

LISTA PUBLICAȚIILOR AUTORULUI LA TEMA TEZEI 32

ADNOTARE (în română, engleză şi rusă).....34

REPERE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea şi importanţa problemei abordate. În condiţiile actuale ale proceselor de globalizare şi integrare europeană este net necesar de a revizui acțiunile tuturor actorilor procesului social-politic privind contribuția lor la dezvoltarea țării. Dintre acestea, sindicatelor din Republica Moldova le aparține un loc deosebit conform prevederilor internaționale de dezvoltare.

Procesul de globalizare are implicări politice, sociale şi economice profunde. Apariția noilor ameninţări globale duce la excludere pentru o mare parte a populaţiei lumii, probleme grave ale şomajului şi la decalajul crescând între salarii şi profit. Globalizarea a dus, de asemenea, şi la o anumită pierdere a controlului de către instituţiile democratice asupra politicilor economice şi de dezvoltare. Globalizarea, care are ca impact apariția unor noi ameninţări în domeniul sferei muncii, a impus în agenda internațională necesitatea reconsiderării rolului, misiunii, programelor şi strategiilor sindicatelor în realizarea obiectivelor de dezvoltare ale Adunării Generale a ONU. Noile Obiective de Dezvoltare Sustenabilă ale Agendei 2030 sunt construite pe cele opt Obiective de Dezvoltare ale Mileniului, stabilite la Summit-ul Mileniului din anul 2000 şi revizuite în cadrul Summit-ului de Dezvoltare Durabilă în anul 2015. În aceste condiţii este net necesară conştientizarea rolului sindicatelor naţionale în procesele de democratizare şi a contribuţiei acestora la dezvoltarea societăţii prin răspunsul adecvat la noile provocări şi ameninţări.

Răspunsurile organizațiilor sindicale la provocările globalizării contra sărăciei au fost înrădăcinate în tradiția şi mandatul lor. Misiunea sindicatelor este axată pe îmbunătățirea calității vieții oamenilor prin promovarea unor standarde de bunăstare, justiție socială pentru toți şi respectarea drepturilor omului. Aşa cum au fost esențiale în abordarea exceselor revoluției industriale, a devastării postbelice şi a luptei pentru independență politică şi în campaniile împotriva regimurilor dictatoriale şi a apartheidului, sindicatele se angajează astăzi în aceeaşi luptă pentru a apăra muncitorii şi pentru a promova justiția socială. Astfel, în condițiile actuale, acestea au un rol important în abordarea provocărilor globale. Ele dispun de un instrument important în epoca globalizării, şi anume: de capacitatea de a mobiliza şi solidariza lucrătorii spre susținerea implementării strategiilor internaționale. Pe de alta parte, în condițiile globalizării a crescut rolul sindicatelor în cadrul parteneriatului social al mecanismului tripartit constituit pe platforma democratică din actori politici: reprezentații ai statului, organizațiilor angajaților, angajatorilor şi ale societății civile.

În Republica Moldova, stat candidat de aderare la Uniunea Europeană, este necesar de a alinia situația socială şi economică din țară la standardele şi criteriile mediului social european, precum şi de a aborda provocările dezvoltării socio-umane în contextul secolului al XXI-lea. Dimensiunea sindicală a politicii sociale la nivelul Uniunii Europene constă în democratizarea sferei muncii, includerea activă a sindicatelor în eliminarea provocărilor globale şi contribuția eficientă la

dezvoltarea prin îmbunătățirea condițiilor de muncă, egalitatea şanselor, promovarea incluziunei sociale etc. În acest scop, se urmăreşte o armonizare comună a politicilor sociale din sfera muncii la nivelul tuturor ţărilor-membre din Uniunea Europeană prin implicarea activă a sindicatelor naționale în mecanismele tripartite de dialog social şi a strategiilor europene de dezvoltare. Pentru sindicatele din Republica Moldova, ca parte componentă a organizațiilor sindicale europene, este important de a racorda standardele sociale europene, de a democratiza relațiile din sfera muncii şi de a se implica eficient în procesul de dezvoltare națională prin implementarea strategiilor internaționale respective.

Gradul de studiere a temei. Importanța acestui studiu este determinată de faptul că organizațiile sindicale internaționale şi strategiile sindicale au devenit obiect de cercetare în ştiința politică, economică, socială şi juridică, oferindu-i fenomenului dat o analiză interdisciplinară. Atenţie deosebită acordă problemei în cauză cercetătorii occidentali G.Esping-Andersen[12], R.Titmuss[46], F.Castles[6], S.Leibfried, P.Pierson[17], L.Dick[8], N.Barr[51]. Aceştea au analizat diverse aspecte legate de activitatea sindicală, problemele şi politicile sociale, dreptul la muncă, lupta privind ocuparea forței de muncă, istoria şi apariția organizației sindicale europene, precum şi la formarea şi integrarea sindicatelor. Un loc aparte, în contextul investigațiilor autorilor occidentali J.M.Servais[41], L.Martin[19], S.Ohtsu[33], P.Moreau Defarges[21], preocupați de problema dată, îl ocupă cercetarea rolului şi impactului OIM în ce privește studierea organizațiilor sindicale internaționale şi implementarea strategiilor la nivel național.

Un interes deosebit pentru problema cercetată prezintă studii ale sindicatelor din România, care au cunoscut un complex proces reformator, iar procesul de restructurare s-a desfăşurat pe baza principiilor şi strategiilor atât ale OIM, cât şi ale organizațiilor sindicale internaționale ITUC şi ale celor regionale, precum ETUC. Pentru a înțelege procesele şi tendințele sindicalismului din Republica Moldova este important de a studia lucrările cercetătorilor români, în care sunt puse pe tapet apariția şi istoricul sindicatelor române, tendințele de dezvoltare integrare pe piața societății românești şi evoluția rolului lor activ pe piața muncii în contextul social european. Printre autorii acestora sunt de menționat F.Dragne[10], M.Albici şi V.Dorneanu[3], I.Popescu, I.Albu şi G.I.Năstase[35].

Totodată diferite aspecte ale problemei date îşi găsesc reflectare şi în lucrările savanților din spațiul post-sovietic, care prezintă un interes special pentru Republica Moldova, atât ca spațiu istoric tradițional sindicalist, dar şi ca membri ai aceiaşi regiuni din cadrul OIM. Acești autori analizează un şir de probleme ce prezintă interes atât pentru tema cercetată, cât şi pentru sindicatele din Republica Moldova. Drept exemplu pot servi lucrările elaborate de V.Speranski[52], E.Holostova[57], I.Olimpieva[50], N.Volghin[49] ş.a.

În ştiința contemporană socială din Republica Moldova, problematica politicii sociale din sfera muncii a devenit obiect de cercetare politologică, sociologică,

economică, filosofică în investigaţiile cercetătorilor, fiecare abordând această problemă reieşind din specificul investigaţiilor sale. Cercetători autohtoni din domeniul ştiinţei politice ca V.Moşneaga[55], V.Teosa[54], G.Rusnac[55], L.Roşca[39], P.Varzari[48], V.Saca[40], G.Pirţac[34]; din domeniul dreptului - N.Romandaş, E.Boişteanu[36]; din ştiinţa economică - A.Rojco[37], D.Vaculovschi[47], A. Birca [5], si alţii se axează pe problematica politicilor sociale din sfera muncii, analizează politicile includerii sindicale sub aspect interdisciplinar normativ-juridic, politico-juridic şi social-economic.

Studiul istoriografic demonstrează că tema anunţată nu a fost suficient cercetată din perspectiva studiilor globale şi regionale sub prisma analizei schimbării rolului sindicatelor naţionale în depăşirea problemelor globale, atingerea scopurilor dezvoltării sustenabile, precum şi a contribuţiei lor la procesul de europenizare a Republicii Moldova.

Scopul şi obiectivele tezei. *Scopul* cercetării constă în abordarea teoretico-conceptuală, metodologică şi analitico-empirică a strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării şi în examinarea implementării acestora în activitatea sindicatelor din Republica Moldova privind provocările şi obiectivele dezvoltării globale la etapa contemporană. În vederea realizării scopului propus au fost formulate următoarele *obiective:* identificarea aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării; analiza aspectelor istoriografice ale impactului organizaţiilor internaţionale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaţionale; interpretarea abordărilor teoretico-conceptuale şi metodologice ale strategiilor sindicale internaţionale contemporane; investigarea mecanismelor de implementare a strategiilor sindicale internaţionale la etapa actuală a globalizării; examinarea aspectelor structural-instituţionale şi funcţionale ale organizaţiilor internaţionale din sfera muncii; specificarea fundamentului politico-juridic internaţional de implementare a strategiilor sindicale la nivel naţional; identificarea particularităţilor şi problemelor activităţii sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; cercetarea procesului de implementare a strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

Ipoteza de cercetare a tezei de doctorat susţine că strategiile sindicale internaţionale în condiţiile globalizării reprezintă baza pentru eliminarea provocărilor globale şi atingerea scopurilor globale de dezvoltare la toate nivelurile, implementarea mecanismului internaţional de parteneriat tripartit în politicile regionale şi naţionale respective pentru realizarea obiectivelor naţionale de dezvoltare, depăşirea riscurilor globale şi integrarea europeană a Republicii Moldova.

Sinteza metodologiei de cercetare şi justificarea metodelor de cercetare alese. Drept rezultat al cercetării istoriografiei şi determinărilor teoretico-conceptuale ale organizaţiilor sindicale internaţionale, supunem analizei reperele metodologice esenţiale, care permit identificarea şi analizarea particularităţilor

strategiilor sindicale internaționale. Un rol important în acest sens revine caracterului multidisciplinar al cercetării. Baza metodologică a cercetării o constituie legile dialecticii şi analiza sistemico-structurală, care au delimitat logica teoretico-analitică a investigației obiectului de studiu și trecerea ascendentă de la abstract la concret, de la general la particular și de la particular la general, de la global la local și de la local la global.

În scopul cercetării subiectului propus – strategiile sindicale internaționale în condițiile globalizării – au fost aplicate metodele general-logice: metoda inductivă, deductivă, logică, analitică. Metoda inductiv-deductivă constă în cunoaşterea realității procesului de globalizare pornind de la singular și ajungând la general, dar şi descoperirea singularului având ca punct de plecare generalul. Aceasta este metoda care se bazează pe raportul de cauzalitate şi a fost aplicată pentru a cerceta factorii, strategiile și mecanismele utilizate de către organizațiile sindicale internaționale, dar și de către OIM în calitate de fundament al politicilor naționale. Metoda inductiv-deductivă a facilitat procesul de generalizare a faptelor şi formularea principalelor concluzii. De asemenea, metoda analizei și sintezei a oferit posibilitatea de a examina obiectivele și provocările dezvoltării globale la etapa contemporană. Datorită acestei metode s-a reuşit de a analiza și cadrul multinivelar politico-juridic al implementării strategiilor naționale.

Pentru cercetarea politologică au fost aplicate metodele general-ştiinţifice, cum ar fi metoda istoriografică, descriptivă, comparaţia. Metoda istoriografică a fost utilizată pentru realizarea cercetării bibliografice a strategiilor sindicale internaționale, drept suport informativ servind analiza resurselor ştiinţifice: monografii, studiile analitice, articole, rapoarte etc. Pentru a explica evoluția organizației sindicale, precum și problemele cu care se confruntă aceaste la diferite etape s-a recurs la metoda istorică. Apelând la metoda istorică a fost posibilă cercetarea diverselor procese atât în spațiu, cât și în timp. Metoda descriptivă permite de a analiza mai complex influența proceselor de globalizare asupra dezvoltării. Dintre metodele specifice a studiului politologic important de menționat metoda structural-funcțională aplicată în analiza strategiilor elaborate și mecanismelor propuse de organizațiile internaționale și europene. Metoda studiului de caz, a fost axată pe analiza activității sindicatelor din Republica Moldova privind implementarea obiectivelor și răspunsul la provocările dezvoltării globale la etapa contemporană.

Printre metodele particulare din disciplinele adiacente aplicate în cercetare putem numi metoda complexă politico-juridică, care, fiind o abordare integrativă a permis caracterizarea implementării strategiilor sindicale internaționale la nivel national, iar metoda de prognozare a fost utilizată pentru a determina impactul strategiilor internaționale asupra dezvoltării și modernizării societății. Utilizarea acestor metode de cercetare ne-a permis să realizăm scopul și obiectivele înaintate spre cercetare şi au contribuit la o mai bună conceptualizare a subiectului cercetat. Metoda analizei sociologice indirecte a fost utilizată pentru a

determina gradul de atitudine a populației Republicii Moldova față de sindicate în baza studiului comparat a rezultatelor sondajelor ale Barometrului de Opinie Publică din Republica Moldova.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în conceptualizarea strategiilor sindicale internaționale ca bază a mecanismului complex și multinivelar al activității sindicatelor din Republica Moldova de implementare a obiectivelor de dezvoltare și contracarare a provocărilor globale; determinarea particularităților activității sindicale la nivel național în condițiile globalizării prin promovarea strategiilor internaționale din sfera muncii și experienței europene de implementare a lor în politicile naționale de dezvoltare.

Rezultatul care contribuie la soluționarea unei probleme ştiinţifice importante în lucrare constă în importanța implementării strategiilor sindicale internaționale la nivel național pentru dezvoltarea democratică, socială și economică, fapt ce a determinat necesitatea creșterii contribuției activității sindicale din Republica Moldova la dezvoltarea lor în vederea aplicării strategiilor internaționale și experienței europene în actualizarea obiectivelor și mechanismelor adecvate pentru stabilirea soluțiilor și răspunsurilor la amenințările globale din sfera muncii precum și determinarea activității sindicatelor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Semnificația teoretică se manifestă în determinarea conceptuală a relevanței, locului și rolului strategiilor sindicale internaționale și a experienței mecanismelor sociale europene din sfera muncii, de implicarea lor în soluționarea sarcinilor de dezvoltare sustenabilă pentru Republica Moldova în condițiile globalizării, în calitate de factor al extinderii direcțiilor și domeniilor tradiționale ale activității sindicatelor naționale, includerea lor eficientă în procesele politice, sociale și economice la etapă de europenizare a statului în cadrul procesului integraționist.

Valoarea aplicativă este reflectată în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaționale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova pentru eficientizarea participării lor în cadrul parteneriatului a dialogului social tripartid, atingerea standardelor europene la etapa de negocieri și măsurile de contracarare a provocărilor în condițiile globalizării. Rezultatele pot fi utilizate la elaborarea unei baze metodologico-didactice în procesul pregătirii profesionale a studenţilor, masteranzilor şi doctoranzilor de la diferite facultăţi adiacente.

Aprobarea rezultatelor. Rezultatele şi poziţiile de bază ale lucrării au primit aprobare practică în 19 articole ştiinţifice, prezentate în cadrul a 11 conferinţe naţionale şi internaţionale ştiinţifico-practice, precum și în activitatea didactică și civică (se regăsește desfășurat în CV al autoarei, p.179 al tezei).

CONTINUTUL TEZEI

În **INTRODUCERE** se argumentează actualitatea şi importanţa temei studiate, sunt formulate scopul şi obiectivele lucrării, se specifică noutatea ştiinţifică a rezultatelor obţinute şi problema ştiinţifică soluţionată de către autor, se evidenţiază importanţa teoretică şi valoarea aplicativă a tezei, aprobarea rezultatelor obţinute, precum şi se efectuează o descriere succintă al compartimentelor tezei.

Primul compartiment **STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII CA OBIECT AL CERCETĂRII ȘTIINȚEI POLITICE** este consacrat analizei unui şir întreg de materiale teoretice şi analitice atât de peste hotare, cât şi autohtone. Situaţia din domeniul cercetării este reflectată prin două mari segmente. Primul fiind prezentarea teoretică a savanţilor şi experţilor în domeniu din diferite perioade. O atenţie deosebită se atrage publicaţiilor din ultimii ani. Cel de al doilea reprezintă o abordare caracteristică teoriei proceselor globale şi regionale, și anume: analiza contribuțiilor organizațiilor internaționale la dezvoltarea studiilor teoretico-analitice ale strategiilor sindicale internaționale, care se dezvoltă şi evoluează odată cu organizaţiile internaţionale din sfera muncii.

În primul subcompartiment ***Evoluția cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării*** se scot în evidenţă anumite concluzii care constituie un argument în plus în favoarea necesităţii cercetării subiectului dat, se formulează problema spre cercetare şi direcţiile de soluţionare a acesteia. În urma analizei istoriografice se conturează ideea că cercetările în domeniul dat nu sunt suficiente ceea ce denotă importanţa studiului în cauză. Se evidenţiază actualitatea acestei teme în condiţiile Republicii Moldova, stat ce se confruntă cu probleme legate de tematica respectivă, prin formularea scopului și obiectivelor cercetării.

În literatura occidentală, o contribuție deosebită la cercetarea problemelor privind strategiile sindicale internaționale au avut-o lucrările elaborate de A.Neal[24], S.Leibfried și P.Pierson[17]. Acești autori au analizat diverse aspecte legate de activitatea mișcării sindicale, problemele și politicile sociale, dreptul la muncă, lupta privind ocuparea forței de muncă, istoria şi apariția organizației sindicale europene, precum și formarea și integrarea sindicatelor.

În lucrările dedicate OIM, autorul L.Martin[19] prezintă o serie de abordări teoretico-conceptuale și analitico-empirice referitoare la specificul funcționării organizațiilor internaționale. Una dintre problemele permanente cu care se confruntă în activitatea sa OIM este migrația internațională a forței de muncă, și chiar dacă aceasta variază de la țară la țară, în mare parte de fiecare dată ea are aceleași consecințe. Politicile, strategiile, factorii și direcțiile de activitate sunt luate în vizor de cercetătorul occidental S.Ohtsu, care în lucrarea sa [33] studiază reformele organizației, prezintă sondaje și statistici cu privire la standardele acesteia.

De menționat că lucrările din anii 2020-2023 au fost dedicate unui aspect important al problemelor globale – pandemiei, studiată din diferite perspective ale muncii. A.Indoitu analizează întoarcerea acasă aproximativ a o treime dintre migranții veniți din regiunea Parteneriatului estic provocată de pandemia de COVID-19 [15].

Pentru a înțelege procesele şi tendințele sindicalismului din Republica Moldova este important de a studia lucrările cercetătorilor români, care ne familiarizează cu apariția şi istoricul sindicatelor române, cu tendințele de dezvoltare integrare pe piața societății românești şi rolul lor activ pe piața muncii.

Autorii I.Popescu, I.Albu şi G.I.Năstase subliniază, în publicația lor [35], că sindicatele s-au născut din necesitatea apărării drepturilor salariaților atunci când acestea au fost amenințate de abuzuri şi încălcări din partea patronilor. Reprezentând o formă de apărare atât colectivă, cât şi individuală, sindicatele nu sunt o creație artificială şi nu răspund tendințelor unor reprezentanți.

Implementarea politicilor OIM şi a unor strategii ale organizațiilor sindicale internaționale a început încă din anii 1990. Astfel, cercetătorul E.Turunţev[56] încă în anii 1990 a pus accentul în cercetările sale pe multitudinea problemelor din perioada de tranziție şi a analizat efectele acesteia asupra mediului social, integrării sociale, potențialului resurselor umane şi a proiectat sfera muncii ca areal de realizare a potenţialului uman.

În ştiinţa contemporană socială din Republica Moldova, problematica politicii sociale din sfera muncii a devenit obiect de cercetare politologică, sociologică, economică, filosofică în investigaţiile cercetătorilor, fiecare abordând această problemă reieşind din specificul investigaţiilor sale. Printre puţinele lucrări autohtone, dedicate direct cercetării politicilor sociale din sfera muncii, un loc deosebit aparţine monografiei elaborate de V.Teosa, doctor habilitat, profesor universitar[54], în care se conceptualizează rezultatele cercetărilor realizării practice a politicilor sociale în aşa domenii ca promovarea relaţiilor gender, ocuparea forţei de muncă, combaterea sărăciei etc. Autoarea suprapune experienţa reformelor sociale în sfera muncii din Republica Moldova asupra practicilor europene şi internaţionale în ansamblu. Este de menţionat că interesul cercetătoarei faţă de politicile practice a permis determinarea problemelor şi tendinţelor de realizare a strategiilor sociale din sfera muncii în Republica Moldova, totuşi lăsând necercetate multe aspecte ale politicii sociale, inclusiv aspectul politico-juridic.

Cercetătorii A.Bircă[5], D.Vaculovschi, A.Lipciu[47], I.Cojocaru şi V.Postolachi[7] propun o viziune diferită asupra politicilor sociale, inclusiv a celor din sfera muncii, acordând prioritate aspectului politico-economic. Iar autorii N.Romandaş şi E.Boişteanu[38] abordează problematica în cauză din punct de vedere normativ-juridic, cercetând multiple aspecte ale politicilor sociale în sfera muncii.

Cercetarea istoriografică a evidențiat existența unui număr de lucrări ale autorilor din diverse regiuni, dedicate studiului activității organizațiilor globale și a diferitelor aspecte ale domeniului muncii. Dar în același timp activitatea organizațiilor internaționale îndreptată spre determinarea scopurilor, mecanismelor și acțiunilor în domeniul muncii din perspectiva teoriei proceselor globale și regionale nu este suficient analizată. Pentru Republica Moldova este necesară o analiză cuprinzătoare a conținutului, caracteristicilor, formelor și metodelor de activitate a sindicatelor la etapa actuală, precum și a strategiilor și mecanismelor de implementare a acestora, care ar contribui la dezvoltarea durabilă a statului în condițiile globalizării.

În al doilea subcompartiment ***Contribuția organizațiilor internaționale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaționale: aspecte evolutive*** se determină contribuția organizațiilor sindicale din sfera muncii în era globalizării, fiind delimitate acele strategii care necesită a fi elaborate și realizate în condițiile globalizării.

Studiul politicii globale de protecție a muncii necesită luarea în considerare a abordărilor OIM, care implementează strategia de dezvoltare a ONU în practică și își orientează activitățile spre dezvoltarea și promovarea bazelor socio-filozofice și valorice ale muncii decente, susținând conținutul politic al muncii, formarea politicii de protecție a muncii în corelație cu strategiile și tehnologiile politice, mecanismele politice democratice din sfera muncii. Sindicatele sunt instituții-cheie ale societății civile în majoritatea țărilor democratice. De la crearea lor, sindicatele au considerat OIM ca o instituție esențială pentru promovarea protecției lucrătorilor prin dialogul social global și stabilirea standardelor și mecanismelor internaționale[2].

Fundamentul succesului implementării sale practice constă în funcționarea eficientă a instituției politice și a mecanismului de promovare a politicii OIM privind protecția muncii, care reprezintă o structură tripartită unică a parteneriatului social, a cărei analiză detaliată este necesară pentru a determina conceptul și fundamentele politice și juridice, actorii, potențialul democratic și factorii de eficacitate a tripartismului[13].

O caracteristică deosebită a abordării OIM este aceea că definește munca într-un mod mai larg decât activitatea sau ocupația și îi subliniază rolul socio-politic. Ea joacă un rol decisiv în ceea ce privește alegerea individuală, bunăstarea familiilor și stabilitatea societății [42, p. 23].

Bazele politice ale strategiilor moderne ale OIM au fost conturate în perioada 1995-1998, când s-a ajuns la un consens internațional asupra standardelor fundamentale ale muncii care asigură baza socială pentru economia globală[54, p.78]. Ele sunt formate pe baza a 8 convenții centrale ale OIM adoptate în momente diferite și actualizate pentru politica de protecție a muncii în secolul XXI.

Strategiile OIM sunt construite pe baza scopurilor şi obiectivelor OIM identificate anterior, a căror prioritate depinde de condiţiile economice, sociale şi politice. În acest context, OIM evidenţiază o serie de probleme acute care agravează situaţia muncii şi reduc calitatea potenţialului uman, şi anume: munca copiilor şi frecvenţa şcolară, şomajul în rândul tinerilor, inegalitatea de gen, veniturile scăzute în munca agricolă, munca neprotejată în sectorul economiei informale, sănătate precară şi riscurile la locul de muncă, asigurări minime pentru lucrătorii în vârstă, insecuritatea migranţilor ilegali de muncă etc.

Analizând activitatea şi metodologia de lucru a OIM putem scoate în evidenţă următoarele componente obligatorii ale activităţii politico-organizaţionale a OIM: formarea unui cadru politic, juridic şi instituţional, a unui set de instrumente politice şi mecanisme sociale democratice, definirea principiilor, relaţiilor şi interdependenţelor pe verticală/orizontală temporală şi spaţială ale activităţii de organizare politică.

În cadrul Programului ITUC de la Congresul de la Viena din 2006, s-a discutat şi s-a adoptat decizia de a minimiza riscurile globalizării în domeniul muncii şi de a face disponibile beneficiile globalizării atât pentru muncitori, şomeri, cât şi pentru cei săraci[36].

Printre principalele strategii ale organizaţiilor sindicale internaţionale în cadrul procesului de globalizare putem evidenţia crearea condiţiilor în care majoritatea lucrătorilor ar avea o şansă reală de a deveni membru de sindicat[59, p. 228].

Globalizarea influenţează continuu toate domeniile vieţii sociale şi impune actorii relaţiilor internaţionale parteneri în cadrul dialogului social la nivel global (guvernele, organizaţiile internaţionale de business şi organizaţiile sindicale internaţionale) să răspundă consecvent la riscurile rezultate din procesul de globalizare a muncii. Astfel, apare necesitatea de a utiliza potenţialul organizaţiilor sindicale internaţionale în cadrul acestui proces.

Încă în anul 1996, Congresul Mondial al Confederaţiei Internaţionale a Sindicatelor Libere a avut ca temă principală pentru discuţii provocările globalizării[45]. Pe parcursul următorilor ani au fost abordate problemele muncitorilor într-o lume în continuă schimbare, printre care enumerăm: nesiguranţa locului de muncă, salariul, creşterea intensităţii muncii, managementul autoritar, discriminarea, munca copiilor, condiţiile periculoase şi nesănătoase de muncă şi dificultatea de a răspândi eficient informaţia. Toate aceste probleme, constituind subiectul de referinţă a organizaţiei sindicale internaţionale, totodată necesită să fie abordate şi din punctul de vedere al globalizării.

Există o certitudine crescândă în cadrul organizaţiilor sindicale internaţionale şi al comunităţii globale că trebuie de întreprins măsuri pentru a preveni alte rezultate negative din escaladarea acestor procese. De-a lungul anilor, ICFTU şi ITUC au realizat multe propuneri de măsuri pentru a preveni aceasta, în principal,

prin a căuta să introducă noi reglementări internaţionale eficiente ale acelor procese.

Un factor de risc important este piaţa liberă, iar pentru susţinătorii acesteia, globalizarea a servit ca un pretext pentru a pune la încercare rolul statului. Organizaţiile sindicale internaţionale consideră că aceste politici trebuie să se întemeieze pe o analiză economică ruptă de realitate. Această abordare are în vedere faptul că guvernul, prin natura sa, este un canal al bogăţiei colective a ţării care este generată în întregime de către sectorul privat [1, p.50]. Misiunea globală a sindicatelor trebuie să fie orientată către politica internaţională, să convingă guvernele şi întreprinderile să-şi asume responsabilităţile globalizării şi să se angajeze în solidaritate practică şi eficientă.

Generalizând rezultatele studiului evoluției strategiilor sindicale internaționale contra amenințărilor globale contemporane putem menționa că unul dintre scopurile fundamentale ale muncii organizate prezentate de sindicate sunt drepturile sociale ale angajaților și stabilirea unor standarde comune fundamentale în condițiile de globalizare a muncii. Organizațiile sindicale din sfera muncii joacă un rol esențial în era globalizării, confruntându-se cu noi provocări și oportunități. Globalizarea a adus schimbări semnificative în structura pieței muncii, în relațiile de muncă și în puterea de negociere a sindicatelor. În acest context, organizațiile sindicale elaborează și implementează strategii care sunt cruciale pentru protejarea drepturilor lucrătorilor, asigurarea unor condiții de muncă echitabile etc.

În al doilea compartiment, **BAZELE TEORETICO-CONCEPTUALE ȘI METODOLOGICE ALE CERCETĂRII STRATEGIILOR INTERNAȚIONALE SINDICALE ÎN CONTEXTUL GLOBALIZĂRII,** este prezentată metodologia cercetării problematicii în cauză, sunt explicate metodele utilizate, se cercetează diverse abordări ale organizațiilor sindicale internaționale și ale strategiilor acesteia în condițiile globalizării. Este determinat rolul acesteia în condițiile globalizării, precum și interdependența dintre provocările globalizării și răspunsul organizației sindicale internaționale prin activitatea ei în corespundere cu sarcinile și provocările globale.

Primul subcompartiment, ***Strategii sindicale internaționale contemporane: abordări teoretico-conceptuale și metodologice*** cuprinde determinarea teoretico-conceptuală a strategiilor sindicale internaționale și a abordărilor metodologice ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării. Astfel, abordările și metodele de investigaţie ştiinţifică utilizate și descrise aici au contribuit la fundamentarea teoretico-aplicativă a obiectului de studiu.

Abordările teoretico-conceptuale și metodologice ale strategiilor sindicale internaționale presupune un set de concepte și idei care sunt la baza cercetării în cauză, identificând aparatul categorial al problemei investigate și argumentând aplicarea abordărilor, principiilor și metodelor de cercetare. Astfel, a fost definitivat contextul de globalizare, care a format precondiții ale extinderii

funcțiilor sindicatelor şi a devenit factorul esențial de formare a strategiilor internaționale corespunzătoare acestei perioade de dezvoltare globală.

La etapa actuală, termenul *strategie* şi-a moştenit natura complexă, şi-a extins semnificativ conținutul în plan valoric, esențial, practic. Analizând managementul strategic al sindicatelor, putem defini *strategiile internaționale sindicale* ca fiind acele politici, programe şi proiecte ale organizațiilor internaționale/regionale, cum ar fi OIM, ITUC sau ETUC, care determină direcțiile de activitate implementate de sindicate reieşind din obiectivele acestora.

Scopul general al strategiilor OIM este de a spori capacitatea constituenților de a acorda valoare membrilor şi potențialilor lor parteneri, astfel încât aceştea să aibă capacitatea de a se angaja în suportul bazat pe politici, să-şi poată aduce contribuția maximă posibilă la rezultatele muncii decente. Elementele-cheie ale strategiilor OIM au fost încapsulate în trei domenii de rezultate interdependente: (a) să îmbunătățească prestarea activităților de dezvoltare a capacităților; (b) să extindă parteneriatele şi abordările inovatoare pentru dezvoltarea capacităților; (c) să integreze pe deplin dezvoltarea capacității instituționale în cadrele de politici globale ale OIM [14].

În ceea ce privește *sindicatele*, ele reprezintă niște organizaţii, constituite în scopul apărării şi promovării intereselor profesionale, economice, sociale, culturale şi sportive ale membrilor lor şi a drepturilor acestora, prevăzute în legislaţia în vigoare.

A.C.Neal menționează că sindicalismul este o teorie care s-a dezvoltat din mişcarea forței de muncă practice anglo-saxone, care, de fapt, nu are în programul său, în teorie sau în practică, răsturnarea capitalismului, ci numai folosul condițiilor în cadrul sistemului capitalist [24, p.342]. Iar cercetătorii D.Şandru şi V.Naumov definesc mişcarea sindicală drept o forță motrice, un factor de progres care, în scopul creşterii eficienței demersurilor sale, a abordat cele mai variate metode de activitate [60, p. 114].

Legea sindicatelor este principalul act legislativ care reglementează raporturile sociale ce apar în legătură cu realizarea de către cetățeni a dreptului constituțional de a întemeia şi de a înscrie în sindicate [16]. Aceasta stabileşte cadrul juridic al întemeierii şi garanțiile activității sindicatelor, reglementează relațiile lor cu autoritățile publice, patronii şi cu asociațiile acestora.

Organizaţiile sindicale se constituie în virtutea dreptului la asociere, principiu garantat constituţional de toate regimurile democratice din lume. În acest context vom adăuga că în calitate de organizaţii profesionale, sindicatele sunt indispensabile în societăţile democratice pentru realizarea echilibrului între diferitele forţe care acţionează pe piaţa muncii, în societate în general, şi pentru promovarea justiţiei sociale.

Caracterul multidisciplinar al cercetării este plasat în baza metodologică a cercetării şi constituie abordarea obiectului de studiu prin prisma instrumentarului multidimensional de cercetare, bazându-se pe legile dialecticii şi analiza

sistemico-structurală, care au delimitat logica teoretico-analitică a investigației obiectului de studiu și trecerea ascendentă de la abstract la concret, de la general la particular și de la particular la general, de la global la local și de la local la global au fost aplicate abordările de cercetare politologică în combinație cu principii de cercetare științifică care aparțin ramurii de științe sociale precum și metode din alte domenii de cercetare, ca ex., istorie, sociologie, statistică și alte.

La cercetarea temei şi realizarea lucrării au fost implementate, în primul rând, metodele generale ştiinţifice: analiza, sinteza, inducţia, deducţia, compararea, metoda logică. Acestea au facilitat analiza şi sinteza opiniilor diferitor savanţi privitor la conceptul mișcare sindicală și strategii sindicale internaționale. Anume prin metodele generale ştiinţifice s-a identificat cadrul conceptual al problemei analizate pentru fundamentarea cât mai solidă a argumentelor viitoare, dar şi a conturării fenomenului mișcării sindicale internaționale, însoțite de aspectele teoretico-conceptuale. În al doilea rând, au fost folosite metodele generale teoretice: politologică, normativă, istorică, instituţională, comparativă, empirică, sistemică.

De menționat că aparatul categorial este divers și multidimensional, autorii acordând atenție diverselor concepte ce țin de problema de cercetare. Reamintim că definirea strategiilor internaționale contemporane în condițiile globalizării sunt complexe, multidimensionale, cu caracter constructiv. În urma analizei metodologice ale cercetării strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării putem numi următoarele subiecte înaintate spre susținere: (1) mecanismele de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării; (2) aspectele structural-instituționale ale activității sindicatelor în condițiile globalizării și specificarea cadrului politico-juridic de implementare a strategiilor sindicale internaționale; (3) particularitățile şi problemelor ale activității sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; (4) implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

În al doilea subcompartiment, ***Mecanisme de implementare a strategiilor sindicale internaționale la etapa actuală a globalizării*** este relevată reconsiderarea ideilor și valorilor pe care se fundamentează sindicatele la toate nivele în baza abordărilor conceptuale și accentelor practice de implementare ale lor, înaintate de organizațiile internaționale universale și celor ale sindicatelor, reieșind de contextul global

Globalizarea a pus noi accente în activitățile comunității internaționale: a propus sarcina de a actualiza vechile principii care s-au format deja, dar care nu și-au pierdut semnificația, și a introdus și subliniat altele noi. În primul rând, a devenit evidentă nevoia de a consolida fundamentele etice ale organizării sociale, de a reda sensul valorii pierdute a unor concepte precum munca, justiția socială, egalitatea și solidaritatea.

Riscurile sociale şi umanitare ale globalizării includ în primul rând agravarea situaţiei muncii şi răspândirea sărăciei. În ce priveşte domeniul muncii, globalizarea este criticată pentru producerea bunăstării şi bogăţiei fără crearea locurilor de muncă adecvate, pentru standardele scăzute de muncă şi de mediu în ţările în curs de dezvoltare, pentru creşterea sărăciei prin marginalizarea şomerilor, creşterea excluziunii sociale, exploatarea prin muncă a copiilor, femeilor, migranţilor, lucrătorilor din economia sectorului informal, pentru discriminarea la locul de muncă. Într-un cuvânt, pentru privarea unei părţi semnificative şi active a umanităţii de cel mai important dintre drepturile sociale ale omului – dreptul la muncă [11].

Organizaţia Internaţională a Muncii, aceasta se deosebeşte prin activitatea ei, şi chiar prin întregul său mecanism de funcţionare, care include pe cooperarea guvernelor, organizaţiilor sindicale şi cele ale patronatelor. Pentru a asigura calitatea relaţiilor tripartite, interesul tuturor partenerilor sociali pentru rezultatele negocierilor, conştientizarea lor cu privire la importanţa cooperării comune în interesul bunăstării tuturor membrilor societăţii este de o importanţă capitală. Prin urmare, conceptul OIM de parteneriat social defineşte limitele de responsabilitate ale fiecăruia dintre parteneri, rolul şi funcţiile acestuia şi, de asemenea, stabileşte obiectivele, regulile şi procedurile cele mai generale de interacţiune [22].

Potrivit OIM, guvernele trebuie să abordeze provocările numeroase şi variate ale deficitului de muncă decentă în ţările lor, dezvoltarea resurselor umane şi provocările globalizării în lumea muncii. De fapt, politicile publice trebuie să joace un rol fundamental pentru ca economia globală să asigure unitatea progresului social şi economic, a dezvoltării sociale şi umane. Un domeniu special de activitate a statului în contextul globalizării este stabilirea cooperării la nivel internaţional pentru elaborarea de reguli, norme şi standarde de bază comune în domeniul muncii, care să primească sprijin la nivel mondial şi să fie respectate de către toate ţările membre ale OIM. Sarcina statului este de a asigura eficienţa, competenţa, încrederea şi răspunsul la solicitările cetăţenilor privind asigurarea dreptului la muncă, la condiţii şi salarii decente, la dezvoltarea umană.

Analiza documentelor ale OIM demonstrează faptul că aceasta atrage atenţia partenerilor sociali asupra faptului că globalizarea plasează organizaţiile lucrătorilor nu doar cu noi scopuri şi obiective, ci şi cu cerinţa de a lucra într-un mod nou. Condiţiile economice, sociale şi politice în care sindicatele organizează şi reprezintă lucrătorii se schimbă dramatic în întreaga lume, forţând sindicatele să îşi regândească rolul şi strategiile.

Provocările cu care se confruntă sindicatele depăşesc locul de muncă şi reflectă multe alte nevoi ale membrilor lor în serviciile pe care le oferă. Astfel, una dintre principalele provocări cu care se confruntă sindicatele este legată de politica de gen a OIM şi este de a găsi noi modalităţi de a ofe Filosofia de parteneriat a OIM presupune nu numai munca în comun, ci şi o participare interesată la implementarea obiectivelor altor organizaţii.

Astfel, OIM formează cadrul instituțional și politico-legal pentru cooperarea pe mai multe niveluri: globală, regională și națională. La fiecare dintre niveluri, instituțiile reprezentate de guvernele naționale, la rândul său, își construiesc propria interacțiune politică verticală și orizontală a partenerilor sociali, formează cadrul instituțional și politico-legal pentru cooperare, folosind acest mecanism democratic pentru implementarea strategiilor internaționale la etapa actuală a globalizării.

Al treilea compartiment**, CONTRIBUȚIA ORGANIZAȚIILOR INTERNAȚIONALE ÎN FORMAREA STRATEGIILOR DE SOLUȚIONARE A PROBLEMELOR GLOBALE DIN SFERA MUNCII DIN REPUBLICA MOLDOVA** se examinează locul organizațiilor internaționale în formularea și implementarea strategiilor internaționale. Organizații, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite și Organizația Internațională a Muncii contribuie la dezvoltarea strategiilor internaționale care vizează soluționarea problemelor mondiale și atingerea Strategiile sindicale internaționale dezvoltate de organizațiile sindicale sunt adesea formulate pe baza strategiilor globale stabilite de organizațiile internaționale. Strategiile sindicale internaționale, elaborate pe baza unor scopuri, mecanisme și instrumente stabilite la nivel global de către OIM și ITUC, sunt adaptate și implementate la nivel local de sindicatele naționale, reflectând abordările naționale în soluționarea problemelor globale.

În primul subcompartiment, ***Strategii ale organizațiilor internaționale în sfera muncii: aspecte instituțional-funcționale,*** sunt supuse analizei strategiile organizațiilor internaționale în sfera muncii sunt esențiale pentru promovarea drepturilor muncitorilor, îmbunătățirea condițiilor de muncă și asigurarea echității sociale la nivel global. Aceste strategii implică atât aspecte instituționale, care se referă la structura și funcționarea organizațiilor internaționale, cât și aspecte funcționale, legate de implementarea și monitorizarea politicilor și programelor în domeniul muncii. Activitatea sindicală să bazează pe sistemul multinivelar de organizații sindicale, care include instituții și structuri de toate nivele: global, regional, național, local sau teritorial. La nivel global de implementarea strategiilor internaționale se ocupă ONU cu structurile sale specializate, iar de strategiile sindicale internaționale, așa structuri cum OIM, ITUC. La nivel regional european sunt implementate de așa instituții precum ETUC, la nivel național, de așa instituții cum CNSM.

Organizația Internațională a Muncii prin activitatea sa, prin principiile și abordările promovate de sindicatele internaționale, în contextul globalizării și al implementării strategiilor internaționale, consolidează rolul social al sindicatelor în practica vieții sociale a statelor democratice din lumea contemporană. OIM a fost creată în anul 1919, în baza tratatului de pace de la Versailles. La Conferința de Pace din 1919, la cererea sindicatelor din mai multe țări, a fost creată Comisia pentru Muncă care, după 10 săptămâni de dezbateri, a convenit asupra textului

unui document, elaborat în baza unui proiect britanic. Cu unele amendamente, acest document a rămas până în prezent Carta fundamentală a OIM.

OIM formulează principalele direcţii şi obiective de modernizare a activităţii partenerilor sociali, în statele în curs de dezvoltare, bazându-se pe principale postulate: piaţa muncii joacă un rol esenţial în realizarea progresului economic şi social; nivelul ocupării forţei de muncă, reprezintă un factor al nivelului sărăciei, dar determină şi politica de incluziune socială; piaţa muncii contemporană nu poate asigura crearea locurilor de muncă în sectorul legal al economiei. În realitate majoritatea elitei politice ignoră aceste postulate atât de cunoscute angajaţilor, sindicatelor, precum şi într-o oarecare măsură şi angajatorilor.

Scopul activităţii sindicatelor în implementarea strategiilor sindicale internaţionale rămâne, în esenţă, constant de-a lungul timpului, chiar dacă metodele şi provocările pot evolua în funcţie de contextul social, economic şi tehnologic. Această continuitate se bazează pe angajamentul fundamental al sindicatelor de a proteja şi promova drepturile muncitorilor, de a asigura condiţii de muncă decente şi de a lupta pentru justiţie socială. Iar dacă în anumite condiţii speciale, conţinutul activităţii acestora este schimbat, acesta, de obicei, demonstrează doar denaturarea, esenţei acestor organizaţii. Acest lucru îl demonstrează şi acele documente din diferite domenii care sunt emise de aceste organizaţii în special cele din domeniul elaborării şi implementării strategiilor sindicale internaţionale.

Pentru a evidenţia rolul funcţional al instituţiilor sindicale în implementarea strategiilor internaţionale, este esenţial să analizăm evoluţia istorică a acestora şi transformarea lor în actori internaţionali influenţi. Această evoluţie reflectă modul în care sindicatele au trecut de la organizaţii naţionale sau regionale la entităţi globale capabile să influenţeze şi să contribuie la dezvoltarea strategiilor internaţionale. Primele eforturi de regrupare a mişcărilor muncitoreşti naţionale sunt, în esenţă, mai întâi politice.

Sindicatele sunt o instituţie esenţială în implementarea strategiilor sindicale internaţionale. Ele au un rol istoric important în protejarea drepturilor muncitorilor şi contribuie la dezvoltarea şi aplicarea standardelor internaţionale. Într-o lume globalizată şi în continuă schimbare, sindicatele continuă să fie necesare pentru asigurarea unei munci echitabile şi pentru promovarea justiţiei sociale. Ele au existat şi vor exista atâta timp cât există sistemul muncii salariate, care generează un conflict de interese obiective dintre angajator (proprietarul mijloacelor de muncă) şi angajat (proprietarul forţei de muncă).

Acestea sunt prezentate pe scară largă ca actor care dezvoltă şi implementează strategiile internaţionale, prin intermediul structurilor pe mai multe niveluri care constituie dimensiunea instituţională multidimensională şi complexă prezentate la toate nivelurile: global, regional, naţional. La nivel global, interesele angajaţilor sunt prezentate de OIM şi ITUC. Structurile la nivel regional sunt ETUC.

Sindicatele europene sunt organizate instituțional din 90 de organizații sindicale, cuprinzând peste 45 de milioane de membri de sindicat.

Sindicatele au evoluat de-a lungul istoriei pentru a deveni actori internaționali esențiali în implementarea strategiilor internaționale. Ele continuă să joace un rol vital în protejarea drepturilor muncitorilor, influențarea politicilor globale și promovarea justiției sociale. Într-o lume globalizată și în continuă schimbare, importanța și relevanța sindicatelor rămân neîndoielnice, demonstrând necesitatea lor continuă în societatea civilizată.

În cel de-al doilea subcompartiment, ***Fundamentul politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național,*** se cercetează acel complex de reglementări, tratate și convenţii internaționale care stabilesc cadrul în care sindicatele își pot exercita activitatea și pot influența politica muncii în diferite țări. Acest fundament asigură că drepturile muncitorilor sunt respectate la nivel global și că strategiile sindicale sunt coerente cu standardele internaționale. Sindicatele, ca parte componentă a societăţii civile, exprimă interesele celei mai numeroase pături sociale, a muncitorilor salariaţi, de aceea, pentru ei, democraţia constituie o activitate fundamentală. Sindicatele sunt niște instituţii democratice, deoarece pentru ele nu există o altă formă de funcţionare efectivă şi de lungă durată. Anume din această cauză, sindicatele se pot numi şcoala democraţiei populare – puterea efectivă reformatoare a societăţii.

OIM a fost şi rămâne centrul mondial al legislaţiei social-muncitoreşti şi al parteneriatului social, cu care colaborează practic toate sindicatele. Pentru realizarea obiectivelor OIM se utilizează, în primul rând, crearea şi controlul implementării normelor internaţionale de muncă, care sunt elaborate în calitate de convenţii şi recomandări, precum şi întreaga activitate organizaţională practică a instituţiei. Activitatea legislativă a OIM a fost şi rămâne principala formă de activitate a organizaţiei. De la creare şi până în prezent, OIM a elaborat peste 200 de convenţii şi 200 de recomandări, care au căpătat caracter de normă a codului internaţional al muncii Fundamentul politico-juridic internațional de implementare a strategiilor sindicale la nivel național [1, p. 14].

În următorii ani, OIM a elaborat şi adaptat un şir de norme internaţionale pe problemele ocupării în câmpul muncii [44, p. 136]. Cele mai importante sunt: Convenţia № 122 şi Recomandarea № 122, privind politica în domeniul ocupării forţei de muncă (1964); Convenţia № 142, privind orientarea profesională în domeniul valorificării resurselor umane (1975); Convenţia № 158 şi Recomandarea referitore la acesta, cu privire la încetarea raporturilor de muncă din iniţiativa celui ce angajează, care prevede apărarea muncitorilor de la demiterea fără motiv, asigurarea veniturilor în cazul pierderii locului de muncă şi fixarea procedurilor în cazul creării surplusului de forţă de muncă (1982); Recomandarea № 169, privind politica în domeniul ocupării forţei de muncă (completări), unde pe larg şi multilateral sunt examinate problemele privind

ocuparea forţei de muncă şi căile posibile de soluţionare a acestora (1984); Convenţia № 168 şi Recomandarea № 176 la aceasta privind promovarea angajării şi protecţia contra şomajului, în care pe larg se examinează indemnizaţiile de şomaj şi alte forme de ajutor material pentru şomeri şi membrii de familia a acestora (1988); Convenţia № 173 şi Recomandarea № 180 la aceasta, privind apărarea cererilor muncitorilor în cazul incapacităţii de plată a întreprinderii, care determină drepturile muncitorilor la salariu şi alte plăţi în urma lichidării întreprinderii (1992); Convenţia № 181 Recomandarea № 188 la aceasta, despre agenţiile private de angajare în câmpul muncii (1997).

Convenţia № 87 menţionează că muncitorii şi patronii au dreptul să creeze organizaţii, precum şi dreptul de a deveni membri a acestor organizaţii, cu o singură condiţie: de a respecta statutul lor. Aceste organizaţii au dreptul să elaboreze propriul statut şi regulament, să aleagă reprezentanţi, să organizeze activitatea şi aparatul său de conducere şi să formuleze programul de acţiuni. Reglarea litigiilor are loc prin intermediul negocierilor între părţi sau a procedurilor, care garantează independenţa şi imparţialitatea (aşa ca medierea, arbitrajul, concilierea).

Organizarea normativ-juridică a implementării strategiilor sindicale internaționale implică o colaborare complexă între diferite niveluri ale autorităților statale și instituții relevante. Aceasta necesită implicarea și colaborarea mai multor niveluri și entități ale statului, fiecare având roluri specifice în protejarea și promovarea drepturilor muncitorilor. Aceasta asigură un cadru coerent și eficient pentru activitatea sindicală și pentru realizarea obiectivelor strategice la nivel internațional.

Preocuparea principală a organelor de stat pentru promovarea și protejarea drepturilor omului este esențială, iar dreptul la muncă reprezintă unul dintre drepturile fundamentale care trebuie garantat și protejat. Acest drept este reflectat în diverse instrumente juridice, atât naționale, cât și internaționale, asigurând astfel un cadru robust pentru protecția muncitorilor. Sistemul de promovare a politicilor sociale în sfera muncii creat de stat este complex și cuprinde o gamă largă de activități, cu verigi interdependente. Interacțiunea dintre aceste componente este esențială pentru asigurarea unui mediu de muncă echitabil, sigur și incluziv, contribuind la bunăstarea generală a societății. Baza normativ-juridică în domeniul muncii este dinamică și se modifică constant pentru a se alinia la standardele internaționale. Acest proces de armonizare este esențial pentru a asigura protecția drepturilor muncitorilor și pentru a promova condiții de muncă echitabile și sigure.

În al patrulea compartiment, **DIMENSIUNI INTERNAȚIONALE ALE ACTIVITĂȚII SINDICATELOR DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII,** este evaluată activitatea sindicatelor din Republica Moldova în contextul globalizării, care include diverse dimensiuni internaționale. Aceste dimensiuni ale activității sindicatelor sunt esențiale în

promovarea drepturilor lucrătorilor, atât pe plan național, cât și internațional. Particularitățile și problemele apărute în contextul noilor provocări globale impun sindicatele să se adapteze și să dezvolte strategii eficiente pentru a proteja drepturile muncitorilor și a promova justiția socială. Acestea trebuie să fie flexibile și inovatoare pentru a răspunde noilor realități și pentru a asigura că drepturile muncitorilor sunt respectate în fața schimbărilor rapide și complexe. Contracararea noilor provocărilor global a devenit un punct important pe agenda sindicatelor acționând ca intermediari între angajați și angajatori pentru a asigura drepturile lucrătorilor și a îmbunătăți condițiile de muncă.

Implementarea strategiilor antidiscriminatorii contribuie nu doar la respectarea drepturilor muncitorilor, dar și la promovarea unui climat de muncă în care diversitatea este apreciată și protejată. Sindicatele joacă un rol crucial în dezvoltarea și aplicarea acestor strategii, iar succesul acestora depinde de colaborarea eficientă cu angajatorii, autoritățile și organizațiile non-guvernamentale, precum și de educația continuă și monitorizarea riguroasă.

În primul subcompartiment, ***Particularităţile şi problemele activităţii sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale,*** sunt abordate strategiile internaţionale şi direcţiile de activitate a sindicatelor din Republica Moldova precum şi integrarea acestora în spaţiul sindical internaţional ca răspuns la provocările globalizării şi ca factor care contribuie la democratizarea lor.

În contextul provocărilor globale, sindicatele din Moldova s-au concentrat pe monitorizarea și cercetarea problemelor pentru a dezvolta soluții adecvate. În studiul politologic al sindicatelor din Republica Moldova se menţionează că o caracteristică a activităţii sindicatelor după independenţă este utilizarea experienţei vechi şi elaborarea unor metode noi. La început Confederaţia Sindicatelor din Republica Moldova şi în prezent Confederaţia Naţională a Sindicatelor din Moldova desfăşoară activităţi ce vizează rezolvarea unor problemelor, care nu erau cunoscute (dreptul la muncă şi ocuparea forţei de muncă), caută strategii corespunzătoare noilor condiţii ale relaţiilor de piaţă (dialogul cu angajatorul la toate nivelurile) [55, p. 116]. La îmbunătăţirea eficienţei tacticilor utilizate de către sindicale contribuie utilizarea potenţialului democraţiei în promovarea dialogului în cadrul sindicatelor, experienţei sindicatelor internaţionale (protecţia şi legalizarea muncii neformale, politica gender şi de tineret), şi în cele din urmă, implicarea şi utilizarea ştiinţei, resurselor informaţional-tehnologice, mass-mediei în practica de zi cu zi a sindicatelor Acestea sunt reflectate în cadrul Strategiei CNSM pentru anii 2022-2027 [43].

Un obiectiv strategic important se referă la drepturile sindicale și dreptul muncii care a fost preluat încă de la CSRM. CNSM susține că drepturile sindicale și drepturile de muncă constituie drepturi fundamentale ale omului și se angajează să contribuie la apărarea lor prin toate formele de acțiuni și de asemenea întreprinde măsuri în vederea asigurării respectării drepturilor și garanțiilor

juridice ale salariaților-membri de sindicat, prevăzute de normele dreptului internațional, ale Uniunii Europene, Constituția Republicii Moldova, Codul muncii, Legea sindicatelor, precum și de alte acte normative din domeniul muncii și a drepturilor sindicale.

O altă strategie internațională importantă, promovată de OIM ocuparea și protecția pe piața forței de muncă, combaterea economiei informale, a devenit extrem de importantă în condițiile actuale ale economiei de piața din Republica Moldova. Aceasta se bazează pe forța de muncă care continuă să fie crucială în asigurarea unei creșteri economice durabile și în crearea unui fundament economic pentru asigurarea bunăstării salariaților și familiilor acestora. Locurile de muncă, discriminarea la angajare și pe parcursul activității de muncă, măsuri eficiente de reangajare a șomerilor, formarea profesională continuă etc., devine un punct important în agenda sindicatelor.

Expertizarea proiectelor de legi şi altor acte normative cu caracter socio-economic, protecţia şi susţinerea juridică. În scopul protecției drepturile profesionale, economice și sociale și intereselor membrilor de sindicat CNSM participă activ la elaborarea și expertizarea proiectelor de legi și altor acte normative privind asigurarea socială, salarizarea, domeniul sănătăţii și alte domenii de dezvoltare socio-economică.

O direcție tradițională și importantă de protecție economico-socială a muncitorilor în condițiile relațiilor de piață este acțiunea pentru *asigurarea sănătății și securității muncii*, în care accentul principal se face pe *îmbunătățirea sistemului de asigurări socială*, aducându-l în concordanță cu realitățile moderne de pe piața forței de muncă, iar un obiectiv prioritar în acest sens este promovarea revizuirii legislației naționale vizând bolile profesionale și recunoașterea infectării cu COVID -19 drept boală profesională. Aceste abordări sunt, de asemenea, luate în considerare în monitorizarea anuală a proiectului de Lege a bugetului de stat (în conformitate cu articolele din Legea securității și sănătății în muncă) și examinarea proiectelor altor acte normative.

Pentru a răspunde adecvat la provocările globalizării din sfera muncii a fost actualizat sistemul de organizare, formare și recalificare a liderilor sindicali. În acest scop, CNSM stabilește un sistem de lucru cu tineretul, direcționează eforturile pentru *crearea noilor organizații sindicale la toate nivelurile*, consolidează activitatea organizațiilor sindicale la nivel regional (Găgăuzia, municipiul Chișinău), teritorial interramural și ramural, precum și recrutarea noilor membri de sindicat. Pentru soluționarea acestor probleme au fost organizate diferite întâlniri și mese rotunde, grupuri de lucru și comisii, seminare pentru activiștii sindicali.

Cooperarea internațională a sindicatelor din Republica Moldova reprezintă un capitol valoros în istoria organizației sindicale din țară, fiind acel factor care exercită influență deosebită asupra acesteia: impactul permanent și semnificativ privind democratizarea sindicatelor, cu privire la definirea obiectivelor,

priorităţilor şi strategiilor; alegerea tehnologiilor politice, metodelor şi formelor de activitate a sindicatelor la diferite niveluri şi, în sfârşit, studiul experienţei internaţionale ajută la pregătirea liderilor sindicali pentru a lucra în noile condiţii.

La modernizarea activităţii sindicale, racordarea obiectivelor la ordinea de zi internaţională a avut impact nemijlocit colaborarea CNSM cu Organizaţia Internaţională a Muncii. Practic, marea parte a activităţii internaţionale a CNSM este dedicată acţiunilor şi materialelor ce parvin din partea OIM. Evident că această colaborare s-a axat integral pe prestarea serviciilor de consultanţă tehnică, instruire, conferinţe de evaluare a Programului de Ţară privind Munca Decentă (suntem deja la al cincilea program), întruniri în domeniile standardelor internaţionale ale muncii, politicii salariale, combaterii sărăciei, migraţiei etc.

În al doilea subcompartiment, ***Implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sferei muncii din Republica Moldova,*** se evidenţiază implementarea strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova care este importantă pentru a asigura un mediu de lucru echitabil şi incluziv. În contextul provocărilor legate de discriminare pe criterii de gen, vârstă, dizabilităţi, etnie, orientare sexuală şi alte aspecte, sindicatele joacă un rol esenţial în promovarea egalităţii şi combaterea discriminării la locul de muncă.

În contextul globalizării şi al evoluţiei drepturilor omului, strategiile antidiscriminatorii au devenit o prioritate pe agenda internaţională şi europeană. Aceste strategii sunt acum un punct central în discuţiile dintre partenerii sociali la toate nivelurile de dialog social şi au fost integrate în activităţile organizaţiilor sindicale din întreaga lume, inclusiv în Republica Moldova. Printre acestea putem menţiona: egalitatea de şanse, aspectele de gen ale pieţei muncii şi ale relaţiilor de muncă, situaţia tineretului pe piaţa muncii, protecţia socială a muncii, procesele de migraţie a forţei de muncă şi multe alte aspecte ale relaţiilor de muncă. Eficienţa strategiilor existente în domeniul protecţiei muncii pentru determină prezenţa fenomenelor de discriminare şi necesită dezvoltarea unor politici practice antidiscriminare care vizează răspândirea ocupării forţei de muncă, extinderea domeniului muncii decente şi minimizarea unor fenomene precum inegalitatea de gen în lumea muncii, munca informală şi neprotejată, şomajul şi sărăcia.

Rezultatele unor cercetări privind fenomenul discriminării în Republica Moldova, indică că deşi statul nostru este parte la o serie de convenţii ale Consiliului Europei şi Naţiunilor Unite de protecţie a drepturilor omului, eforturile depuse în asigurarea efectivă a realizării acestora în spirit de egalitate, sunt deficitare, iar anumite grupuri de persoane sunt supuse cu regularitate relelor tratamente discriminatorii. Astfel, cum problemele ce persistă astăzi îşi au rădăcinile în activitatea umană, una din primele preocupări ale OIM a reprezentat-o *şomajul*.

Pentru a dezvolta o strategie anti-sărăcie trebuie asigurată o dezvoltare substanțială a condițiilor de bază. O problemă esențială este aceea de-a ne concentra asupra producției și resurselor, ce ar trebui să acopere problemele demografice, sporirea sănătății și a educației, drepturile femeilor, rolul tinerilor a populației indigene și a comunităților locale, în asociere cu autoritățile existente. Aceste acțiuni împreună cu suportul internațional, creșterea economiei în țările slab dezvoltate și locuri de muncă mult mai numeroase plus noile programe de dezvoltare sunt principalele căi de eradicare a sărăciei.

Deși în Republica Moldova există o lege privind asigurarea *egalității de șanse* dintre bărbați și femei, uneori prevederile legii se aplică formal[49]. Evidențierea și soluționarea problemelor în domeniul ocupării tinerilor rămâne una din principalele probleme ce persistă în Republica Moldova. O problemă principală constituie: protecția asupra vulnerabilităților tinerilor pe piața muncii prin dezvoltarea capacităților și creșterea competitivității; evoluția demografică și socială care tensionează relațiile între generații; creștere a decalajului între femei și afacerile publice, care generează un deficit al populație.

Sindicatele din Republica Moldova promovează strategia internațională contra discriminării gender pe piața muncii. În Republica Moldova, procesul de democratizare se desfășoară în condiții de dominare a bărbaților, femeile constituind în organele și procesele decizionale o minoritate adesea invizibilă. Cu toate că în mai multe instituții mai mult din jumătate din personal îl constituie femeile, posturile mai înalte și mai bine plătite sunt ocupate practic toate de bărbați, iar în rândul funcționarilor publici, cu cât rangul funcționarilor este mai mare, cu atât numărul femeilor este mai mic.

În ciuda tendințelor de creștere economică în întreaga regiune de la începutul secolului, piețele forței de muncă nu au cunoscut îmbunătățiri în aceeași măsura. Astfel, în ratele de ocupare a forței de muncă au rămas mai mici decât a statelor vecine sau a noilor state membre ale UE [25]. De exemplu, situația de pe piața muncii a tinerilor, este cumplită în întreaga regiune, șomajul în rândul tinerilor de multe ori este de două ori mai mare decât rata omologiilor a adulților. În acest caz, strategiile OIM joacă un rol important în statul nostru, reprezentând un furnizor de locuri de muncă, care conține lipse ulterioare de protecție și flexibilitate a relațiilor de muncă inerente pentru acest sector. În același timp, relațiile formale de muncă din sectorul dat au fost marcate și de creșterea flexibilității[27].

Strategiile sindicale antidiscriminatorii sunt adresate la soluționarea problemelor sociale, care esențial s-au agravat sub presiunea proceselor globale și a crizei economice europene și regionale legate de război între Federație Rusă și Ucraina. În acest context sindicatele și-au propus ca obiectiv implementarea unor strategii internaționale, cât și cele europene la nivel național. Sindicatele se arată îngrijorate de ritmul accelerat al îmbătrânirii populației și solicită autorităților implementarea unor politici și strategii care ar schimba situația țării.

CONCLUZII GENERALE ŞI RECOMANDĂRI

Problema ştiinţifică importantă supusă cercetării şi soluţionată în lucrarea prezentată constă în abordarea strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării şi implementarea acestora în activitatea sindicatelor din Republica Moldova privind obiectivele şi provocările dezvoltării globale la etapa contemporană din perspectiva teoretico-conceptuală şi metodologică a aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării în vederea edificării aspectelor structural-instituţionale şi funcţionale ale organizaţiilor internaţionale din sfera muncii şi a mecanismelor propuse de implementare a strategiilor sindicale internaţionale cu scopul de a elucida principalele probleme ale dezvoltării globale pentru identificarea strategiile sindicale internaţionale importante implementării la nivel naţional ca răspuns la provocările şi riscurile globalizării în contextul integrării europene.

Rezultatele obţinute au subliniat obiectivele şi direcţii principale de implementare a strategiilor sindicale internaţionale la nivel naţional în Republica Moldova pentru a stimula dezvoltarea democratică, socială şi economică la etapa actuală a globalizării precum şi au edificat importanţa mecanismului tripartit în atingerea acestor obiective la nivel naţional. În acest context au fost evidenţiate particularităţile şi problemele ale activităţii sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale şi cel al implementării strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova. De asemenea, lucrarea a explorat implementarea strategiilor sindicale internaţionale ca factor important al activităţii sindicale în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova, contribuind astfel la racordarea politicilor sociale şi practicilor sindicale la standardele europene.

Contribuţia autorului rezidă în realizarea unei cercetări ştiinţifice complexe asupra conceptualizării strategiilor sindicale internaţionale ca fundament al mecanismului multiaspectual şi multinivelar al activităţii sindicatelor din Republica Moldova. Sunt analizate şi evaluate strategiile ca un instrument esenţial pentru implementarea obiectivelor de dezvoltare şi pentru contracararea provocărilor globale. În acest context, sunt determinate particularităţile activităţii sindicale la nivel naţional în contextul globalizării, evidenţiind importanţa promovării strategiilor internaţionale şi europene din sfera muncii în politicile naţionale de dezvoltare. Concluziile şi ideile prezente în lucrare reprezintă rezultatul cercetării autorului şi sunt expuse în 19 de publicaţii ştiinţifice (1 - în reviste internaţionale cu impact, 2 - în reviste internaţionale, 1 - în reviste categoria B, 2 – în reviste categoria C, 12 – în materialele conferinţelor). Tezele cu referire la rezultatele obţinute au fost prezentate în cadrul a 12 conferinţe ştiinţifice naţionale şi internaţionale.

Semnificaţia teoretică a lucrării constă în delimitarea conceptuală a relevanţei, locului şi rolului strategiilor sindicale internaţionale în calitate de fundament politico-juridic, instituţional şi funcţional al abordărilor naţionale în cadrul mecanismului democratic tripartit, prin prisma experienţei mecanismului social european din sfera muncii, în contextul globalizării. Caracterul inovator al acestei abordări permite autorului diversificarea direcţiilor tradiţionale ale activităţii sindicatelor naţionale prin includerea acestor strategii sindicale internaţionale şi mecanisme ale ONU contra provocărilor şi dezvoltării globală pentru Republica Moldova. Prin accentuarea unei viziuni noi, autorul evidenţiază importanţa integrării eficiente a sindicatelor în procesele politice, sociale şi economice în etapa de europenizare a statului, ca parte a procesului de integrare europeană.

Valoarea aplicativă a lucrării se reflectă în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaţionale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova. Aceste recomandări vizează eficientizarea participării sindicatelor în cadrul dialogului social tripartit, atingerea standardelor europene în etapele de negociere şi implementarea măsurilor necesare pentru a face faţă provocărilor generate de globalizare. Rezultatele obţinute pot fi, de asemenea, utilizate la dezvoltarea unei baze metodologico-didactice, care să fie integrată în procesul de pregătire profesională a studenţilor, masteranzilor şi doctoranzilor din diverse facultăţi adiacente**.**

Rezultatele obţinute au permis autorului să formuleze următoarele concluzii:

1. Analiza istoriografică a cercetărilor din domeniul ştiinţelor politice referitoare la strategiile sindicale internaţionale în contextul globalizării a evidenţiat faptul că ştiinţa contemporană joacă şi un

rol esențial în modelarea unor teorii noi, cum ar fi teoria cercetărilor globale și regionale. Cercetătorii, din diverse regiuni, inclusiv din occident, spațiul românesc, spațiul post-sovietic și cel autohton, analizează în profunzime impactul globalizării asupra muncii. Aceste studii urmăresc adaptarea conceptelor tradiționale la noile realități impuse de schimbările globale, evidențiind modul în care globalizarea reconfigurează structurile și strategiile sindicale la nivel național și internațional. Studiul istoriografic a evidențiat apariția unor lucrări ce subliniază riscurile și factorii globalizării care pot agrava situația din sfera muncii și analizează obiectivele și experiența organizațiilor internaționale și sindicatelor în cadru provocărilor globale. Aceste lucrări pun accent pe modul în care sindicatele naționale își adaptează strategiile, mecanismele și politicile organizațiilor internaționale și ale organizațiilor de profil pentru a face față acestor provocări, evidențiind atât riscurile din sfera muncii, cât și soluțiile propuse de parteneri sociali dezvoltate pentru protejarea drepturilor angajaților și asigurarea standardelor muncii decente în condițiile globalizării.

2. Examinând locul organizațiilor internaționale din sfera muncii s-a argumentat rolul acestora în elaborarea strategiilor sindicale internaționale, care reprezintă un aspect crucial pentru înțelegerea modului în care aceste organizații contribuie la răspunsul global la provocările contemporane și la implementarea strategiilor la nivel regional și național. Strategiile internaționale dezvoltate de organizații precum ONU, OIM și subdiviziunile acestora constituie fundamentul strategiilor sindicale. Organizațiile internaționale influențează modul în care strategiile sunt formulate și implementate la diferite nivele și direcții, contribuind astfel la stabilirea standardelor internaționale, promovarea dialogului social și oferirea de suport tehnic și resurse. Ele facilitează adaptarea strategiilor pentru a răspunde provocărilor globale și regionale. În acest context, organizațiile sindicale naționale au un rol crucial în alinierea politicilor și practicilor locale la standardele internaționale și regionale, fiind esențiale în ratificarea și implementarea convențiilor internaționale și regionale [32, p. 275].

3. Analizând identificările conceptual-teoretice ale strategiilor sindicale internaționale în condițiile globalizării, menționăm multidimensionalitatea conceptului în contextul globalizării, evidențiind modul în care acestea trebuie să răspundă diverselor provocări și oportunități. În linii generale structura strategiilor sindicale internaționale, presupune o cercetare în complex – multidimensională și multinivelară, menționând impactul multiplu al fenomenului cercetat. Viziunea din punct de vedere al științei politice asupra strategiilor sindicale internaționale și regionale se evidențiază prin conturarea unui teren al confruntărilor dintre diferite curente ideologice și practici politice care au promovat fie creșterea rolului statului, fie reducerea implicării acestuia atât în economie cât și în intervențiile sociale [25, p. 417].

4. Organizația Internațională a Muncii susține cu fermitate că strategiile de politică socială trebuie să fie aliniate cu prioritățile naționale, recunoscând în același timp rolul central al statului în coordonarea și implementarea acestor politici. Mecanismul tripartit al dialogului social de realizare a strategiilor sindicale internaționale este propus de OIM, și susținut și implementat de ITUC și ETUC în documentele lor fundamentale, care definesc scopuri și obiective pentru partenerii sociali în cadrul dialogului social, inclusiv pentru sindicate, și detaliază strategiile specifice pentru atingerea acestor obiective în contextul globalizării muncii contra provocări. În primul rând, tripartismul este fundamentul instituțional-funcțional al politicilor sociale practice. În al doilea rând, mecanismul democratic tripartit utilizat de OIM determină limitele responsabilității, rolurile și funcțiile fiecărui partener. Și, în al treilea rând, impactul dialogului social depinde de eficacitatea parteneriatelor dintre instituțiile constitutive ale OIM care lucrează împreună pentru a analiza și a găsi soluții la problemele lumii muncii [29, p. 228].

5. Strategiile sindicale internaționale sunt componenta structurala a mecanismului elaborat de substructurile ONU și îndreptate spre atingerea ODD ale ONU. OIM ca o agenție specializată dedicată promovării și protejării drepturilor și intereselor angajaților la nivel global, contribuie la: asigurarea respectării drepturilor angajaților și la protejarea acestora; dezvoltarea și implementarea de programe și proiecte menite să promoveze și să protejeze drepturile lucrătorilor; asistența tehnică și financiară pentru îmbunătățirea legislației și politicilor privind muncitorii în statele membre. Prin colaborarea cu structurile sindicale, OIM facilitează o mai bună integrare a acestora în cadrul sistemelor internaționale ale relațiilor de muncă [27, p. 120].

6. Dimensiunea juridică a activității instituțiilor internaționale, cum ar fi OIM și alte organizații similare, este bine definită și reglementată printr-un pachet normativ-juridic care include statutul, actele normative aprobate, acordurile încheiate, deciziile și hotărârile fiecărei organizații. Acest cadru normativ stabilește misiunea și funcțiile organizațiilor, delimitează scopurile, obiectivele, mecanismele și mijloacele activității lor în contextul global. Astfel, la nivel regional sau mondial, este clar că dacă drepturile de bază ale lucrătorilor nu sunt asigurate, acestea trebuie să fie integrate în acordurile privind integrarea economică [28, p.509].

7. Procesul de globalizare influențează continuu sfera de activitate a sindicatelor, internaționalizând sfera muncii. Aceasta duce la necesitatea utilizării potențialului organizațiilor sindicale internaționale în acest proces. În același rând, este necesar un studiu aprofundat al politicii OIM, al practicii organizațiilor sindicale internaționale în general, deoarece sindicatele Republicii Moldova sunt activ implicate în sistemul internațional al solidarității. Organizația sindicală din Republica Moldova în secolul al XXI-lea trece prin procesul de modernizare, care este un proces continuu ce necesită responsabilitatea tuturor părților implicate. În acest context, sindicatele nu au reușit să-și consolideze pe deplin poziția în cadrul dialogului social, să inițieze programe de acțiuni comune ale partenerilor sociali pentru optimizarea socială a remitenților, să creeze garanții pentru stimularea activității investiționale particulare, rar organizând monitorizarea situației migraționiste, să atragă statul și patronatele la colaborare și dezvoltarea domeniilor economice prioritare [26, p. 308].

8 Strategiile sindicale antidiscriminatorii din Republica Moldova reflectă o preocupare crescută față de impactul presiunilor globale și crizelor regionale, în special în contextul războiului dintre Federația Rusă și Ucraina. Aceste strategii încearcă să răspundă provocărilor sociale care s-au agravat din cauza instabilității economice și politice din regiune. Acțiunile sindicale vizează protejarea drepturilor lucrătorilor și prevenirea discriminării în diverse forme, inclusiv pe criterii etnice, de gen, și economice, în încercarea de a menține coeziunea socială și stabilitatea în fața dificultăților economice și sociale curente. În acest context, sindicatele din Moldova și-au stabilit ca obiectiv implementarea unor strategii internaționale și europene la nivel național pentru a proteja drepturile angajaților și a promova egalitatea de șanse [31, p. 66].

În baza studiului efectuat, rezultatelor obținute și a concluziilor deduse, autorul înaintează următoarele **recomandări**:

1. *Guvernului Republicii Moldova* – de a eficientiza implementarea strategiilor sindicale internaționale, în Republica Moldova în contextul globalizării prin revizuirea rolului și locului CNCNC prin includerea mecanismului tripartit al dialogului social în procesul de democratizare a sferei muncii și din Republica Moldova.
2. *Ministerului Muncii și Protecției Sociale* de a actualiza și sistematiza agendei de dezvoltare și de depășire a provocărilor globale, aprofundarea implicării active și deschiderii spre colaborare a partenerilor sociali din cadrul Grupului de lucru Tripartit pentru intensificarea implementării strategiilor UE în domeniul social-economic în condițiile procesului de negociere a Republicii Moldova cu UE.
3. *Confederației Naționale a Sindicatelor din Moldova, Confederației Naționale a Patronatelor din Moldova* – de a elaborara un mecanism eficient de informare a angajaților la nivel național despre procesul de implementare a strategiilor sindicale internaționale (OIM/ITUC) și regionale (UE/ETUC) pentru a sensibiliza și mobiliza organizațiile sindicale în vederea promovării drepturilor salariaților prin sprijinului integrării europene a Republicii Moldova.
4. *Ministerului Educației si Cercetării* – de a include tematică de cercetare a problemei sindicatelor, drepturilor sindicale și strategiilor sindicale internaționale și regionale și orientarea spre elaborarea disciplinelor și cursurilor la specialitățile respective și îndrumarea centrelor de Ghidare în carieră la promovarea cunoștințelor și experienței practice în domeniul drepturilor omului în general și a celor la muncă în particular.

În baza studiului efectuat se recomanda următoarele direcții privind cercetările de perspectivă: potențialul democratic al mișcării sindicale din Republica Moldova; strategii sindicale din Republica Moldova în contextul integrării europene; politici internaționale de tineret al sindicatelor în contextul socializării.

BIBLIOGRAFIE:

1. *A trade union guide to globalization*. 2nd ed. Brussels: International Confederation of Free Trade Unions, 2004. 172 p.
2. Activities of the ILO: 1998-1999 [online]. *Report of the Director-General*, Part 2 [citat 04.05.2014].Disponibil:https://webapps.ilo.org/public/english/standards/relm/ilc/ilc88/rep-1a-i.htm
3. ALBICI, M., DORNEANU, V. *Participarea sindicatelor la elaborarea şi aplicarea legislaţiei muncii*. Bucureşti: Editura Politică, 1981. 112 p.
4. BARBU, V. *Dreptul muncii*. Bucureşti: Moroşan, 2017. 350 p. ISBN: 978-606-626-093-0
5. BÎRCĂ, A. Labour market in the Republic of Moldova: reality and challenges. În: Theoretical and Applied Economics. Bucharest: Romania, 2019, Special Issue, Volume XXVI, p. 253-264. ISSN 1841-8678
6. CASTLES, F. *The Social Democratic Image of Society*. Routledge & Kegan Paul, 1978. 180 p. ISBN 9780415561150
7. COJOCARU, I., POSTOLACHI, V. Problemele încadrarii tineretului pe piața muncii: realități și perspective (pe marginea sondajelor de opinie din 2005 si 2008). În: *Anuarul Catedrei Discipline socioumanistice. 2008/2009*. Bălți: Presa Universitară Bălțeană, 2009, p.72-96. ISBN 978-9975-50-054-8
8. DICK, L. *Guide to the European Union*. Wiley: 10th edition, 2010. 352 p. ISBN-13 978-1846681721
9. DINU, M. *Globalizarea și aproximările ei*. București, 2004. 336 p. ISBN 973-709-060-8
10. DRAGNE, F. *Mișcarea sindicală din România*. Vol. I. București: Politica, 1981. 602p.
11. *Equality at work: The continuing challenge. Report of the director-general, International Labor Conference, 100th Session*, 2011. Geneva: ILO, 2011. 86 p. ISBN 978-92-2-123091-5
12. ESPING-ANDERSEN, G. The Three Political Economies of the Welfare State. In: *International Journal of Sociology*, 1990, vol. 20, no. 3, pp. 92–123. ISSN 0020-7659
13. History of the ILO. [online]. *ILO*, © 2023 [citat 23.04.2023]. Disponibil: https://libguides.ilo.org/history-en/home
14. ILO-wide strategy for institutional capacity development. International Labour Conference, 335th Session, 2019 [online]. *Geneva: ILO*, 2019. 11 p. [citat 02.09.2020]. Disponibil: https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---ed_norm/---relconf/documents/meetingdocument/wcms_673016.pdf
15. INDOITU, A. Impact of COVID-19 on labour migration from EaP countries to the EU. EaP CSF COVID-19 POLICY PAPER [online]. *Brussel 2021*. 67 p. [citat 5.10.2022]. Disponibil: https://eap-csf.eu/wp-content/uploads/Impact-of-COVID-19-on-labour-migration-from-EaP-countries-to-the-EU.pdf
16. Legea sindicatelor, nr. 1129 din 07 iulie 2000. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2023, nr. 134-137, art. 213. ISSN 2587-389X
17. LEIBFRIED, S., PIERSON, P. *European social policy: between fragmentation and integration.* Washington DC: The Brookings Institution, 1995. 492 p. ISBN 0 815 75248 2
18. LINE, A. Strategic management of trade unions: necessity and potential. In: *7th New dimensions development society proceedings* [online]. 2011, 6-7 oct., pp. 42-49 [citat 16.12.2023]. ISBN: 978-9984-48-052-7. Disponibil:https://llufb.llu.lv/conference/new-

dimensions-develop/2011/7th-New-dimensions-development-society-proceedings_2011-42-49.pdf
19. MARTIN L. *International Organization*. Vol. IV. Cambridge: Center for International Affairs, 2006. 350 p. ISBN 978-0262632232
20. Minimum Age Convention, 1973 (No. 138) [online]. *ILO*, 2023 [citat 20.06.2023]. Disponibil:https://www.ilo.org/dyn/normlex/en/f?p=normlexpub:12100:0::no::P12100_ilo_code:C138
21. MOREAU DEFARGES, P. *Organizaţii Internaţionale Contemporane*. Iaşi: Institutul European, 1998. 112 p. ISBN 9735861801
22. MOSLEY, H., KELLER, T., SPECKESSER, S. *The role of the social partners in the design and implementation of active measures.* Geneva: ILO, 1998. 95 p. ISBN 92-2-111287-X
23. *National tripartite social dialogue. An ILO guide for improved governance*. Geneva: ILO. 2013. 306 p. ISBN 978-92-2-127996-9
24. NEAL, A.C. *European Labour Law and Policy: Cases and Materials*. 2. ed. Kluwer Law International 2002. 656 p. ISBN 9789041119179
25. NICOLAESCU, I. Mişcarea sindicală în condiţiile globalizării. În: *Creşterea impactului cercetării şi dezvoltării capacităţii de inovare, Conferinţa ştiinţifică cu participare internaţională consacratăcelei de a 65-a aniversări a USM*, 21-22 septembrie 2011. Rezumatele comunicărilor. Chişinau: CEP USM, 2011, p. 415-418.
26. NICOLAESCU, I. Particularităţile şi problemele mişcării sindicale din Republica Moldova. În: *Ţările post-sovietice între UE şi Federaţia Rusă - analiza circumstanţelor specifice şi tendinţelor politice*. Conferinţă ştiinţifică internaţională, 27 septembrie, 2016/ V. Teosa [et al.]. Chişinău: CEP USM, 2016, pp. 301-309. ISBN 978-9975-71-829-5
27. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Globalizarea ca factor de influenţă a mişcării sindicale internaţionale. În: *Dezvoltarea cercetării ştiinţifice, promovarea şi cultivarea creativităţii şi a inovării în procesul instruirii academice,* 5 mai 2010, rezumatele comunicărilor, Chişinău: CEP USM, 2010, p. 119-120.
28. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Procesul de modernizare a sindicatelor: lecţii pentru Republica Moldova. În: *Ştiinţa politică şi societatea în schimbare: Materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultăţii Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative,* 13 noiembrie 2015, Chişinău: CEP USM, 2015, pp. 506-509. ISBN 978-9975-71-721-2.
29. NICOLAESCU, I. Implementarea strategiilor organizaţiei internaţionale a muncii (ILO) în Republica Moldova şi Georgia. În: *Integrare prin cercetare şi inovare: Ştiinţe juridice şi economice*, 10-11 noiembrie 2015, Chişinău. Chişinău, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova, 2015. Chişinău, pp. 226-229. ISBN 978-9975-71-703-8.
30. NICOLAESCU, I. Mişcarea sindicală europeană: provocări şi perspective. În: *Ştiinţa politică în Republica Moldova: realizări şi perspective. Materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale dedicate celei de a 15-a aniversare FRISPA*. Chişinau: CEP USM, 2011, p. 239-248. ISSN 1857-1336.- ISBN 978-9975-70-011-5
31. NICOLAESCU, I. Rolul sindicatelor în implementarea valorilor sociale europene în sfera muncii din Republica Moldova. În: *Ştiinţe politice, relaţii internaţionale şi studii de securitate*, vol. 1/ Coord. V. Tabără [et al.]. Sibiu: Editura Universităţii "Lucian Blaga" din Sibiu, 2011, pp. 62-68. ISBN 978-606-12-0166-2; 978-606-12-0167-9

32. NICOLAESCU, I. The democratic potential of the trade unions in the context of globalization (the case of the Republic of Moldova). In: S*tudia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale)*, 2023, nr. 8(168), pp. 262-271. ISSN 1814-3199
33. OHTSU S. Changing Characteristics of International Labor Migration in Northeast Asia: With a Focus on the Russo-Chinese Border. In: *Slavic Eurasia's Integration into the World Economy and Community*, 2005, pp. 365-388. [citat 02.04.2020]. Disponibil: https://src-h.slav.hokudai.ac.jp/coe21/publish/no2_ses/5-2_Ohtsu.pdf
34. PÎRȚAC, G. Modernizarea social-politică a Republicii Moldova în contextul extinderii procesului integraționist european. În: Revista de Filosofie,Sociologie şi Ştiinţe Politice, Institutul de Cercetări Juridice şi Politice,nr.1 (179), 2019, pp. 249-253. ISBN 1857-2294
35. POPESCU, I., ALBU, I., NĂSTASE, G.I. *Sindicatele şi dialogul social*. București: Tensor, 1997, 103 p. ISBN 973-98203-1-X
36. Programme of the ITUC [online]. *ITUC-CSI* [citat 20.04.2022]. Disponibil: www.ituc-csi.org/IMG/pdf/Programme_of_the_ITUC.pdf
37. ROJCO, A. Instrumentele de măsurare a sărăciei şi particularităţile de utilizare a lor în programele asistenţei sociale. În: *Economie şi sociologie*, 2004, nr. 1, p. 33-42.
38. ROMANDAŞ, N., BOIŞTEANU, E. Reflecţii privind suspendarea contractului individual de muncă prin prisma Codului Muncii al Republicii Moldova. În: Materialele *Conferinţei "Teoria şi practica administrării publice"*, 22 mai 2020. Chişinău, 2020, pp. 226-230. ISBN 978-9975-3240-9-0
39. ROȘCA, L. Dimensiunea socială a integrării europene: abordare teoretico-conceptuală. In: *Relaţii internaţionale. Plus*, 2018, nr. 1(13), pp. 19-31. ISSN 1857-4440
40. SACA, V., SACA, S. Politica socială în condiţiile Republicii Moldova: deficienţe de fundamentare şi promovare . In: *Moldoscopie*, 2002, nr. 1(18), pp. 105-115. ISSN 1812-2566
41. SERVAIS J.M. *International Labour Organization*. Walters Kluwer: 5th edition, 2017. 402 p. ISBN-13 978-9041189097
42. STANDAERT, J.-M. *The Effective Employers' Organization. Complete set of 4 guides*. Budapest: International Labour Office, 2005. 60 p. ISBN 92-2-117403-4
43. *Strategia Confederaţiei Naţionale a Sindicatelor din Moldova pentru anii 2022-2027*. [citat 23.04.2023]. Disponibil: http://sindicate.md/download/strategia-confederatiei-nationale-a-sindicatelor-din-moldova-pentru-anii-2022-2027/
44. TEOSA, V., COJOCARU, I. Libertatea asocierii sindicale: reflecţii istorice şi practici contemporane. In: *Moldoscopie*, 2009, nr. 2(45), pp. 134-140. ISSN 1812-2566
45. *The global market - trade unionism's greatest challenge [online]. Sixteenth World Congress of the ICFTU* [citat 20.04.2022]. Disponibil: http://library.fes.de/fulltext/netzquelle/01306.html#GlobalizationChallenge
46. TITMUSS, R. *Essays on the"Welfare State".* Allen and Unwin, third edition, 1976, 268 p. ISBN 0043610234
47. VACULOVSCHI, D., LIPCIU, A. Dialogul social şi anumite valenţe doctrinare. În: *Analele Ştiinţifice ale Academiei de Studii Economice din Moldova*, 2012, nr. 10, pp. 32-34. ISSN 1857-1433
48. VARZARI P. Dreptul la muncă şi utilizarea forţei de muncă a populaţiei. În: *Revista de filozofie şi drept*, 2003, nr. 3 (104), p. 74-80. ISSN 1957-2294.
49. ВОЛГИН, Н. А. *Социальная политика: Энциклопедия*. Москва: Альфа-Пресс, 2010. 416 с. ISBN 5-94280-182-7.

50. ОЛИМПИЕВА, И.Б. Российские профсоюзы в системе регулирования социально-трудовых отношений: особенности, проблемы и перспективы исследования. В: *Научные доклады: независимый экономический анализ*. Москва, 2010, № 216. 150 с.
51. *Рынок труда и социальная политика в Центральной и Восточной Европе. Переходный период и дальнейшее развитие*. Под ред. Н.Барра. Пер. с англ. Москва: ИКЦ ДИС, 1997, 496 с. ISBN 586509047X
52. СПЕРАНСКИЙ, В.И. *Организация профсоюзной работы. Настольная книга профработника и активиста.* Москва: АТиСО 2005 г. 518р. ISBN 5-93441-080-6
53. СУНАРЧИНА, М. О модернизации профсоюзов как института регулирования социально-трудовых отношений и социальной защиты. В: *Социально-политические науки*, 2012, № 4, с. 109-112. ISSN 2223-0092
54. ТЕОСА, В. *Республики Молдова: Практические социальные политики в контексте глобализации труда*. Chişinău: CEP USM, 2006. 407 с. ISBN: 9789975917735
55. ТЕОСА, В., МОШНЯГА, В., РУСНАК, Г Профсоюзное пространство Молдовы: особенности и современные тенденции. In: *Moldoscopie (Probleme de analiza politică).* / Revistă ştiinţifică trimestrială. 2005, nr. 2(29), pp. 113-138. ISSN 1812-2566
56. ТУРУНЦЕВ, Е. Социальная политика и интеграция общества. В: *Общественные науки и современность*. 1995, № 3, с. 39-46. ISSN 0869-049
57. ХОЛОСТОВА, Е.И. *Социальная политика*. Москва: Издательский Дом "Инфра-М", 2001, 202 с. ISBN 5-16-000565-X
58. ЦЫГАНКОВ, А.П. Гулливер на распутье: американская стратегия и смена миропорядка. В: *Международная аналитика* [online]. 2020, Том 11 (2), с. 28–44 [citat 05.04.2021]. Disponibil: https://doi.org/10.46272/2587-8476-2020-11-2-28-44.
59. ЦЫСИНА, Г. Профсоюзы стран Запада сегодня. В: *Общество и экономика*. 2009, № 4-5. p. 227-246. ISSN 0207-3676.
60. ШАНДРУ, Д., НАУМОВ, В. Закон о профсоюзах Республики Молдова: степень эффективности. В: *Народонаселение*. 2011, №. 4(54), с. 104-115. ISSN 1561-7785.

LISTA PUBLICAȚIILOR ȘTIINȚIFICE ALE AUTORULUI LA TEMA TEZEI

Articole în reviste ştiinţifice din străinătate recunoscute

1. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. European experience of social partnership in the labour field: perspectives for the Republic of Moldova. In: CES Working Papers. Centre for European Studies, Volume IV Issue 2, 2012 Alexandru Ioan Cuza University of Iasi Romania, 2012, pp. 188-195. ISSN on-line edition: 2067 - 7693

Articole în reviste din Registrul Naţional al revistelor de profil, cu indicarea categoriei

2. NICOLAESCU, I. The democratic potential of the trade unions in the context of globalization (the case of the Republic of Moldova). In: Studia Universitatis Moldaviae (Seria Ştiinţe Sociale), 2023, nr. 8(168), pp. 262-271. ISSN 1814-3199. (Categoria B).
3. NICOLAESCU, I. Parteneriatul social în sfera muncii: experienţa Republicii Moldova şi Georgiei. In: Moldoscopie, 2015, nr. 3(70), pp. 116-126. ISSN 1812-2566. (categoria C).
4. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Relaţiile politice şi activitatea sindicatelor din Moldova: nivelul naţional (din experienţa CSRM). În: Analele ştiinţifice ale USM (Seria ”Ştiinţe Socioumanistice”), 2005, vol. II, pp. 163-168. ISSN 1811-2668 (categoria C).

Articole în lucrările conferinţelor ştiinţifice internaţionale (peste hotare)

5. NICOLAESCU, I. Solidarity of the international trade union movement in the post COVID 19 era. In: EU Law and Politics at the Crossroads: Navigating the Complexities of AI, Digitalization, Data Protection, Security, and Radicalization. L'Europe unie/ United Europe. Special volume, No 20, 2023 / coord.: dr. Mihaela Daciana Natea, dr. Simion Costea. Cluj-Napoca: Napoca Star, 2023. ISBN 978-606-062-762-3
6. NICOLAESCU, I. Rolul sindicatelor în implementarea valorilor sociale europene în sfera muncii din Republica Moldova. În: Ştiinţe politice, relaţii internaţionale şi studii de securitate, vol. 1/ Coord. V. Tabără [et al.]. Sibiu: Ed. Universităţii ”Lucian Blaga” din Sibiu, 2011, pp. 62-68. ISBN 978-606-12-0166-2; 978-606-12-0167-9

Articole în lucrările conferinţelor ştiinţifice internaţionale (Republica Moldova)

7. NICOLAESCU, I. Provocări sociale globale asupra mişcării sindicale: înţelegerea identităţii, ideologiei şi scopului. În: Ştiinţa politică şi societatea în schimbare: [materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale]: Ediţia a 2-a / coordonatori: Natalia Putină, Alexandru Solcan; comitetul ştiinţific: Valeriu Moşneaga [et al.]. – Chişinău: Editura USM, 2024, pp. 48-56. ISBN 978-9975-62-736-8
8. NICOLAESCU, I. Particularităţile şi problemele mişcării sindicale din Republica Moldova. În: Ţările post-sovietice între UE şi Federaţia Rusă - analiza circumstanţelor specifice şi tendinţelor politice = Post-Soviet States between Russia and the EU: analysing special circumstances and political tendencies: Conferinţă ştiinţifică internaţională, 27 Septembrie, 2016/ V. Teosa [et al.]. Chişinău: CEP USM, 2016, pp. 301-309. ISBN 978-9975-71-829-5.
9. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Procesul de modernizare a sindicatelor: lecţii pentru Republica Moldova. În: Ştiinţa politică şi societatea în schimbare: Materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale dedicate celei de-a 20-a aniversări a Facultăţii

Relaţii Internaţionale, Ştiinţe Politice şi Administrative, 13 noiembrie 2015, Chişinău: CEP USM, 2015, pp. 506-509. ISBN 978-9975-71-721-2.

Articole în lucrările conferinţelor ştiinţifice naţionale cu participare internaţională

10. NICOLAESCU, I. Mişcarea sindicală europeană: provocări şi perspective. În Ştiinţa politică în Republica Moldova: realizări şi perspective. Materialele conferinţei ştiinţifice internaţionale dedicate celei de a 15-a aniversare FRISPA, Chişinau: CEP USM, 2011, p. 239-248. ISSN 1857-1336.- ISBN 978-9975-70-011-5

Articole în lucrările conferinţelor ştiinţifice naţionale

11. NICOLAESCU, I. Implementarea strategiilor organizaţiei internaţionale a muncii (ILO) în Republica Moldova şi Georgia. În: Integrare prin cercetare şi inovare.: Ştiinţe juridice şi economice , 10-11 noiembrie 2015, Chişinău. Chişinău, Republica Moldova: Universitatea de Stat din Moldova, 2015, R, SJE, pp. 226-229. ISBN 978-9975-71-703-8.
12. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Parteneriatul social tripartit – mecanism de realizarea a valorilor europene. În: Interferenţe universitare – integrare prin cercetare şi inovare. Conferinţă cu participare internaţională, 25-26 septembrie 2012. Chişinau: CEP USM, 2012, p. 265-267. ISBN 978-9975-71-703-8.
13. NICOLAESCU, I. Mişcarea sindicală în condiţiile globalizării. În: Creşterea impactului cercetării şi dezvoltării capacităţii de inovare , Conferinţa ştiinţifică cu participare internaţională consacrată a 65-a aniversare a USM, 21-22 septembrie 2011. Rezumatele comunicărilor. Chişinau: CEP USM, 2011, p. 415-418.
14. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Globalizarea ca factor de influenţă a mişcării sindicale internaţionale. În: Dezvoltarea cercetării ştiinţifice, promovarea şi cultivarea creativităţii şi a inovării în procesul instruirii academice 5 mai 2010, rezumatele comunicărilor, Chişinău CEP USM, 2010, p. 119-120.
15. NICOLAESCU, I. Abordări internaţionale şi naţionale privind problemele egalităţii de gen pe piaţa muncii. Cazul Republicii Moldova. În: Cercetare şi inovare – perspective de evoluţie şi integrare europeană 23 septembrie 2009, rezumatele comunicărilor, Chişinău CEP USM, 2009, p. 249-250

Articole în alte culegeri de lucrări ştiinţifice editate în Republica Moldova

16. NICOLAESCU, I. Инновационные стратегии профсоюзов в рамках политики Международной организации труда. În: Studii Internaţionale: viziuni din Moldova, 2007, vol. V, nr. 4, pp. 129-139. ISSN 1857-1336 ISBN 978-9975-70-532-5
17. NICOLAESCU, I., POLEACOV, D. Международное профсоюзное движение: эволюция и структура. În: Studii Internaţionale: viziuni din Moldova, 2007, vol. II, nr. 1, pp. 165-182. ISSN 1857-1336
18. NICOLAESCU, I. Профсоюзы в транснациональных компаниях в условиях глобализации: проблемы и решения. În: Studii Internaţionale: viziuni din Moldova, 2007, vol. III, nr. 2, pp. 180-190. ISSN 1857-1336
19. NICOLAESCU, I., TEOSA, V. Activitatea sindicatelor din Republica Moldova în contextul strategiilor sociale europene. În: Studii Internaţionale: viziuni din Moldova, 2006, vol. I, nr. 1, pp. 57-64. ISSN 1857-1336 ISBN 978-9975-70-012-2

ADNOTARE

la teza de doctor în ştiinţe politice ***Strategii sindicale internaţionale în condiţiile globalizării: implicaţii pentru Republica Moldova,*** autor **Nicolaescu Irina**
Specialitatea 562.03 – Probleme şi strategii ale dezvoltării globale şi regionale,
Chişinău, 2024

Structura tezei: introducere, patru capitole, concluzii generale şi recomandări, bibliografia din 294 titluri, anexe, 140 pagini de text de bază. Rezultatele tezei de doctorat au fost expuse în 19 articole publicate în culegeri şi reviste din Republica Moldova şi internaţionale.

Cuvinte cheie: strategii sindicale, parteneriat social, provocările sociale globale, globalizare, politica socială, sfera muncii, protecţia sociala, piaţa forţei de muncă, Republica Moldova.

Scopul lucrării constă în abordarea teoretico-conceptuală, metodologică şi analitico-empirică a strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării şi în examinarea implementării acestora în activitatea sindicală din Republica Moldova privind provocările şi obiectivele dezvoltării globale la etapa contemporană.

Obiectivele cercetării: identificarea aspectelor evolutive ale cercetării strategiilor sindicale internaţionale în condiţiile globalizării; analiza aspectelor istoriografică ale impactului organizaţiilor internaţionale în abordarea contemporană a strategiilor sindicale internaţionale; interpretarea abordărilor teoretico-conceptuale şi metodologice ale strategiilor sindicale internaţionale contemporane; investigarea mecanismelor de implementare a strategiilor sindicale internaţionale la etapa actuală a globalizării; examinarea aspectelor structural-instituţionale şi funcţionale ale organizaţiilor internaţionale în sfera muncii; specificarea fundamentului politico-juridic internaţional de implementare a strategiilor sindicale la nivel naţional; identificarea particularităţilor şi problemelor activităţii sindicale din Republica Moldova privind contracararea noilor provocări globale; cercetarea procesului de implementare a strategiilor sindicale antidiscriminatorii în sfera muncii din Republica Moldova.

Noutatea şi originalitatea ştiinţifică constă în conceptualizarea strategiilor sindicale internaţionale ca ca bază a mecanismului complex şi multinivelar al activităţii sindicatelor din Republica Moldova de implementare a obiectivelor de dezvoltare şi contracarare a provocărilor globale; determinarea particularităţilor activităţii sindicale la nivel naţional în condiţiile globalizării prin promovarea strategiilor internaţionale şi europene din sfera muncii în politicile naţionale de dezvoltare.

Rezultatul care contribuie la soluţionarea unei probleme ştiinţifice importante în lucrare constă în importanţa implementării strategiilor sindicale internaţionale la nivel naţional pentru dezvoltarea democratică, socială şi economică, fapt ce a determinat necesitatea creşterii contribuţiei activităţii sindicale din Republica Moldova la dezvoltarea lor în vederea stabilirii soluţiilor şi răspunsurilor la ameninţările globale în sferele politică, economică şi socială din ţara, precum şi determinarea locului sindicatelor în procesul de integrare europeană a Republicii Moldova.

Semnificaţia teoretică se manifestă în determinarea conceptuală a relevanţei, locului şi rolului strategiilor sindicale internaţionale şi a experienţei mecanismelor sociale europene din sfera muncii, de implicarea lor în soluţionarea sarcinilor de dezvoltare sustenabilă pentru Republica Moldova în condiţiile globalizării, în calitate de factor al extinderii direcţiilor şi domeniilor tradiţionale ale activităţii sindicatelor naţionale, includerea lor eficientă în procesele politice, sociale şi economice la etapă de europenizare a statului în cadrul procesului integraţionist.

Valoarea aplicativă este reflectată în recomandările formulate de autor privind implementarea strategiilor sindicale internaţionale în activitatea sindicatelor din Republica Moldova pentru eficientizarea participării lor în cadrul parteneriatului a dialogului social tripartit, atingerea standardelor europene la etapa de negocieri şi măsurile de contracarare a provocărilor în condiţiile globalizării. Rezultatele pot fi utilizate la elaborarea unei baze metodologico-didactice în procesul pregătirii profesionale a studenţilor, masteranzilor şi doctoranzilor de la diferite facultăţi adiacente.

Implementarea rezultatelor ştiinţifice. Rezultatele cercetării sunt reflectate în tezele conferinţelor naţionale şi internaţionale şi în articole publicate în reviste de specialitate din ţară şi de peste hotare. Drept aprobare a rezultatelor serveşte şi activitatea didactică al autorului în cadrul Departamentului Relaţii Internaţionale, FRIŞPA, USM.

ANNOTATION

to the doctoral thesis in the field of political science entitled: ***International trade unions strategies in context of globalization:, implications for Republic of Moldova***, by **Irina NICOLAESCU, the specialty: 562.03 – Problems and strategies of global and regional development**,

Chisinau, 2024

The structure of the dissertation includes: an introduction, three chapters divided into subchapters, general conclusions and recommendations, a 294-entry bibliographical list, annexes, 140 pages of the basic text. The scientific results have been published in 19 scientific papers.

Keywords: trade union strategies, social partnership, global social challenges, globalization, social policy, the sphere of work, social protection, the labor market, Republic of Moldova.

The purpose of the work consists in the theoretical-conceptual, methodological and analytical-empirical approach of international trade union strategies in the conditions of globalization and in the examination of their implementation in trade union activity in the Republic of Moldova regarding the challenges and objectives of global development at the contemporary stage.

The objectives of the research: identifying the evolutionary aspects of the research of international trade union strategies under the conditions of globalization; the analysis of the historiographical aspects of the impact of international organizations in the contemporary approach to international trade union strategies; the interpretation of the theoretical-conceptual and methodological approaches of contemporary international trade union strategies; investigating the mechanisms for implementing international trade union strategies at the current stage of globalization; examining the structural-institutional aspects of international organizations in the labor sphere; specifying the international political-legal foundation for the implementation of trade union strategies at the national level; identifying the particularities and problems of trade union activity in the Republic of Moldova regarding countering the new global challenges; researching the process of implementing anti-discriminatory trade union strategies in the sphere of labor in the Republic of Moldova.

The scientific novelty and originality consists in the conceptualization of international trade union strategies as a complex and multilevel mechanism of the trade unions' activity in the Republic of Moldova for the implementation of development objectives and countering global challenges; determining the particularities of trade union activity at the national level under the conditions of globalization by promoting international and European strategies in the sphere of work in national development policies.

The result that contributes to the solution of an important scientific problem in the paper consists in the importance of the implementation of international trade union strategies at the national level for democratic, social and economic development, a fact that determined the need to increase the contribution of trade union activity in the Republic of Moldova to their development in order to establish solutions and answers to global threats in the political, economic and social spheres in the country, as well as determining the place of trade unions in the European integration process of the Republic of Moldova.

The theoretical significance is manifested in the conceptual determination of the relevance, place and role of international trade union strategies and the experience of European social mechanisms in the sphere of work, their involvement in solving the tasks of sustainable development for the Republic of Moldova in the conditions of globalization, as a factor of the expansion of directions and the traditional fields of the activity of national trade unions, their effective inclusion in the political, social and economic processes at the stage of Europeanization of the state within the integrationist process.

The applicative value of the work is reflected in the recommendations formulated by the author regarding the implementation of international trade union strategies in the activity of the trade unions in the Republic of Moldova for the efficiency of their participation in the tripartite social dialogue partnership, the achievement of European standards at the stage of negotiations and the measures to counter the challenges in the conditions of globalization. The results can be used to develop a methodological-didactic basis in the process of professional training of students, masters and doctoral students from different faculties.

Implementation of the scientific results. are reflected in the theses of national and international conferences and in articles published in specialized magazines from the country and abroad. The didactic activity of the author in the Department of International Relations, FRIȘPA, USM, also serves as approval of the results.

АННОТАЦИЯ

диссертации на соискание ученой степени кандидата политических наук ***Международные профсоюзные стратегии в условиях глобализации: последствия для Республики Молдова,*** автор **Николаеску Ирина, Специальность 562.03 – Проблемы и стратегии глобального и регионального развития,**

Кишинёв, 2024.

Структура диссертации. Работа состоит из введения, четырёх разделов, общих выводов и рекомендаций, библиографии включающей 294 источников, приложения, 140 страниц основного текста. Результаты исследования были изложены в 19 научных статьях, опубликованных в национальных и международных журналах.

Ключевые слова: профсоюзные стратегии, социальное партнерство, глобальные социальные вызовы, глобализация, социальная политика, сфера труда, социальная защита, рынок труда, Республика Молдова

Цель работы состоит в теоретико-концептуальном, методологическом и аналитико-эмпирическом подходах международных профсоюзных стратегий в условиях глобализации и рассмотрении их реализации в профсоюзной деятельности Республики Молдова относительно целей и задач глобального развития на современном этапе.

Задачи исследования: выявление эволюционных аспектов исследования международных профсоюзных стратегий в условиях глобализации; анализ историографических аспектов влияния международных организаций на современный подход к международным профсоюзным стратегиям; интерпретация теоретико-концептуальных и методологических подходов современных международных профсоюзных стратегий; исследование механизмов реализации международных профсоюзных стратегий на современном этапе глобализации; рассмотрение структурно-институциональных аспектов деятельности международных организаций в сфере труда; определение международной политико-правовой основы для реализации профсоюзных стратегий на национальном уровне; выявление особенностей и проблем профсоюзной деятельности Республики Молдова в сфере противодействия новым глобальным вызовам; исследование процесса реализации антидискриминационных стратегии профсоюзов в сфере труда в Республике Молдова.

Научная новизна и оригинальность исследования заключается в концептуализации международных профсоюзных стратегий как сложного и многоуровневого механизма деятельности профсоюзов Республики Молдова для реализации целей развития и противодействия глобальным вызовам; в определении особенностей профсоюзной деятельности на национальном уровне в условиях глобализации путем продвижения международных и европейских стратегий в политику национального развития.

Результат, способствующий решению важной научной проблемы в работе, заключается в важности реализации международных профсоюзных стратегий на национальном уровне для демократического, социального и экономического развития, что определило необходимость увеличения вклада в профсоюзную деятельность в Республике Молдова для их развития с целью поиска решений и ответов на глобальные угрозы в политической, экономической и социальной сферах страны, а также определения места профсоюзов в процессе европейской интеграции республики Молдовы.

Теоретическая значимость проявляется в концептуальном определении актуальности, места и роли международных профсоюзных стратегий и опыта европейских социальных механизмов в сфере труда, их вовлечении в решение задач устойчивого развития Республики Молдова в условиях глобализации, как фактор расширения направлений и традиционных сфер деятельности национальных профсоюзов, их эффективного включения в политические, социальные и экономические процессы на этапе европеизации государства в рамках интеграционного процесса.

Практическая ценность отражено в сформулированных автором рекомендациях по реализации международных профсоюзных стратегий в деятельности профсоюзов Республики Молдова для эффективности их участия в трехстороннем партнерстве социального диалога, достижения европейских стандартов. на этапе переговоров и мерах по противодействию вызовам в условиях глобализации. Результаты могут быть использованы для разработки методико-дидактической основы в процессе профессиональной подготовки студентов, магистрантов и докторантов различных факультетов.

Внедрение научных результатов. Конкретные разработки по теме исследования были изложены на международных и национальных конференциях, в опубликованных статьях и нашли практическое применение в читаемых курсах на факультете Международных Отношений, Политических и Административных Наук, МолдГУ.

NICOLAESCU IRINA

STRATEGII SINDICALE INTERNAȚIONALE ÎN CONDIȚIILE GLOBALIZĂRII: IMPLICAȚII PENTRU REPUBLICA MOLDOVA

562.03 – PROBLEME ȘI STRATEGII ALE DEZVOLTĂRII GLOBALE

Rezumatul tezei de doctor în științe politice

Aprobat spre tipar: 19.08.2024 | Formatul hârtiei 60x84 1/16
Hârtie ofset. Tipar ofset. | Tirajul 40 ex.
Coli de tipar: 2,00 | Comanda Nr. 111

Întreprinderea Editorial-Poligrafică „Știința”
Str. Academiei, nr. 3. Chișinău, MD-2028